

Revisorerna i Strängnäs kommun informerar

Granskning av orosanmälningar

Granskningens inriktning

EY har på uppdrag av oss revisorer genomfört en granskning med syfte att bedöma om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering av orosanmälningar.

Iakttagelser och slutsatser

Sammanfattningsvis bedöms socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut bedriva ett ändamålsenligt arbete avseende hanteringen av orosanmälningar kring barn och unga.

Det finns ett etablerat arbetssätt kring orosanmälningar inom utbildningsverksamheterna, men det finns inte någon övergripande styrning i form av riktlinjer eller rutiner. Vidare saknas systematik i utbildning av medarbetare rörande orosanmälningar.

Det förekommer bland annat också brister i samverkan mellan utbildningsverksamheterna och socialtjänsten beträffande orosanmälningar.

Vid socialkontoret finns ett systematiskt kvalitetsledningssystem, men det bedöms inte vara ändamålsenligt då det inte är fullt ut implementerat i verksamheten och inte upplevs fungera som ett stöd för socialsekreterarna.

Granskningen besvarar fem övergripande revisionsfrågor. I tabellen nedan redovisas svaren på revisionsfrågorna med en färgsatt bedömning utifrån huruvida svaren på frågorna är Ja (grön), Delvis (gul), eller Nej (röd).

Revisionskrivelsen har 2023-03-27 överlämnats till barn- och utbildningsnämnden, tillsammans med EYs rapport "*Granskning av orosanmälningar*". För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Jens Persson tel. 070-323 20 08 eller EY, Anders More tel. 072-230 87 61.

Revisionsfråga	Bedömning
Finns tillräcklig kännedom inom utbildningsverksamheten om hur och när en orosanmälan bör formuleras? Finns ändamålsenliga rutiner?	Delvis
Genomförs sammanställningar inom socialtjänsten över inkomna orosanmälningar?	Delvis
Är ledtiderna för utredning och insatser rimliga?	Delvis
Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer, kompetensstöd m.m. för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden?	Nej
Genomförs informationsinsatser för att öka medvetenheten hos medborgarna om att anmäla misstankar om att barn far illa?	Delvis

Granskning av orosanmälningar

EY har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer genomfört en granskning om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering av orosanmälningar.

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut bedriver ett ändamålsenligt arbete kring hanteringen av orosanmälningar kring barn och unga.

Granskningen visar att det finns ett etablerat arbetssätt kring orosanmälningar inom utbildningsverksamheterna, men att det inte finns någon övergripande styrning i form av riktlinjer eller rutiner från utbildningskontoret beträffande orosanmälningar. Det finns ingen systematik i utbildning av medarbetarna kring orosanmälningar, utan det sker vid behov. Nyanställda introduceras till befintliga arbetssätt och rutiner vid anställning, däribland ingår anmälningsskyldigheten. Granskningen visar även att det finns brister i samverkan mellan utbildningsverksamheterna och socialtjänsten beträffande orosanmälningar.

Inom socialkontoret finns ett systematiskt kvalitetsledningssystem, men det är inte ändamålsenligt då det inte är fullt ut implementerat i verksamheten och inte upplevs som ett stöd för socialsekreterarna. Det har skett utbildningar inom myndighetsutövning för att stärka rättssäkerheten inom både mottagningsenheten och utredningsenheten, vilket vi ser positivt på. Personalomsättningen inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga bedöms ha påverkat samverkansarbetet med utbildningsverksamheterna. Den har även bidragit till längre utredningstider inom enheten för barn och unga. Vi ser positivt på att nyanställningar har genomförts och att det pågår förbättringsarbeten inom verksamheten.

Avslutningsvis konstaterar vi att nämnden har följt statistik gällande orosanmälningar mellan januari – april 2022, men inte efter det till följd av ett fel i verksamhetssystemet. Varken socialkontoret eller nämnden följer ledtider inom socialtjänstens utredningsenhet för barn och unga.

Granskningen besvarar fem revisionsfrågor. I nedanstående tabell framgår huruvida revisionsfrågorna bedöms vara helt, delvis eller ej uppfyllda.

Revisionsfråga	Bedömning
Finns tillräcklig kännedom inom utbildningsverksamheten om hur och när en orosanmälan bör formuleras? Finns ändamålsenliga rutiner?	Delvis
Genomförs sammanställningar inom socialtjänsten över inkomna orosanmälningar?	Delvis
Är ledtiderna för utredning och insatser rimliga?	Delvis
Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer, kompetensstöd m.m. för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden?	Nej
Genomförs informationsinsatser för att öka medvetenheten hos medborgarna om att anmäla misstankar om att barn far illa?	Delvis

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas socialnämnden att:

- Säkerställa att kvalitetsledningssystemet är ändamålsenligt och möjliggör uppföljning och kontroll av verksamheten.
- Säkerställa att medarbetare introduceras till rutiner och att kunskapen finns i organisationen. Detta är särskilt viktigt vid personalomsättning och många nya medarbetare.
- Genomföra systematiska och kontinuerliga utbildningsinsatser gällande myndighetsutövning för att säkerställa rättssäkerheten i handläggningsförfarandet.
- Säkerställa att, när det är lämpligt, återkoppla till den som lämnat en orosanmälan samt erbjuda anmälningsmöte.
- Säkerställa att statistik för orosanmälningar och ledtider för utredningar gällande barn och unga följs och används i ett verksamhetsutvecklande syfte.
- Följa upp att verksamhetens förbättringsarbeten fortgår enligt plan.
- Överväga möjligheten att internkontrollplanen innefattar kontrollpunkter med beröring på rättssäkerheten inom barn- och ungdomsenheten.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas barn- och utbildningsnämnden att:

- Säkerställa att alla medarbetare får kontinuerlig utbildning kring anmälningskyldigheten.
- Säkerställa att rutiner är etablerade i arbetsgrupperna och att information kring anmälningskyldigheten och utformningen av orosanmälningar finns att tillgå.
- Säkerställa regelbunden samverkan med socialtjänsten.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas, inklusive tidsplanering, med anledning av vad som framkommit i granskningen och de rekommendationer som lämnas. Svar önskas senast 2023-06-22.

På uppdrag av Strängnäs kommuns revisorer

Jens Persson
Ordförande kommunrevisionen

Stefan Behrnetz
Vice ordförande

Granskning av orosanmälningar

Strängnäs kommun

Innehåll

Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
1. Inledning.....	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och revisionsfrågor	4
1.3 Ansvariga nämnder	5
1.4 Genomförande och avgränsning	5
1.5 Revisionskriterier.....	5
2. Arbetssätt och rutiner för orosanmälningar inom utbildningskontoret.....	6
2.1 Rektor undertecknar orosanmälningar	6
2.2 Centrala barn- och elevhälsan ansvarar för egna orosanmälningar	7
2.3 Mottagningsgruppen har utsedda kontaktpersoner för kommunens verksamheter.....	8
3. Ledtider inom socialtjänsten	10
3.1 Organisation och ansvar avseende hantering av orosanmälningar.....	10
3.2 En automatisk mjukvarurobot har utvecklats för att hantera anmälningar.....	11
3.3 Nämnden följer inte statistik kring orosanmälningar	11
3.4 Ej verkställda beslut	13
4. Ledningssystem och verksamhetsutveckling.....	14
4.1 Stor personalomsättning bland både ledning och socialsekreterare	14
4.2 Rättssäkerheten har stärkts via utbildningar	15
4.3 Socialt ansvarig samordnare utbildar i Lex Sarah och klagomålshantering	16
5. Information till allmänheten sker via hemsidan	17
6. Svar på revisionsfrågor.....	18
7. Bilaga 1. Revisionskriterier	20
8. Bilaga 2. Källförteckning	22

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering av orosanmälningar. Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut bedriver ett ändamålsenligt arbete kring hanteringen av orosanmälningar kring barn och unga.

Vi bedömer att det finns ett etablerat arbetssätt kring orosanmälningar inom utbildningsverksamheterna, men att det inte finns någon övergripande styrning i form av riktlinjer eller rutiner från utbildningskontoret beträffande orosanmälningar. Det finns ingen systematik i utbildning av medarbetarna kring orosanmälningar, utan det sker vid behov. Nyanställda introduceras till befintliga arbetssätt och rutiner vid anställning, däribland ingår anmälningsskyldigheten. Vi bedömer att det finns brister i samverkan mellan utbildningsverksamheterna och socialtjänsten beträffande orosanmälningar.

Vidare bedömer vi att det finns ett systematiskt kvalitetsledningssystem inom socialtjänsten, men att det inte är ändamålsenligt då det inte är fullt ut implementerat i verksamheten och inte upplevs som ett stöd för socialsekreterarna. Det har skett utbildningar inom myndighetsutövning för att stärka rättssäkerheten inom både mottagningsenheten och utredningsenheten, vilket vi ser positivt på. Personalomsättningen inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga bedöms ha påverkat samverkansarbetet med utbildningsverksamheterna. Den har även bidragit till längre utredningstider inom enheten för barn och unga. Vi ser positivt på att nyanställningar har genomförts och att det pågår förbättringsarbeten inom verksamheten.

Avslutningsvis konstaterar vi att nämnden har följt statistik gällande orosanmälningar mellan januari - april 2022, men inte har gjort efter det till följd av ett fel i verksamhetssystemet. Varken socialkontoret eller nämnden följer ledtider inom socialtjänstens utredningsenhet för barn och unga.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa att kvalitetsledningssystemet är ändamålsenligt och möjliggör uppföljning och kontroll av verksamheten.
- ▶ Säkerställa att medarbetare introduceras till rutiner och att kunskapen finns i organisationen. Detta är särskilt viktigt vid personalomsättning och många nya medarbetare.
- ▶ Genomföra systematiska och kontinuerliga utbildningsinsatser gällande myndighetsutövning för att säkerställa rättssäkerheten i handläggningsförfarandet.
- ▶ Säkerställa att, när det är lämpligt, återkoppla till den som lämnat en orosanmälan samt erbjuda anmälningsmöte.
- ▶ Säkerställa att statistik för orosanmälningar och ledtider för utredningar gällande barn och unga följs och används i ett verksamhetsutvecklande syfte.

- ▶ Följa upp att verksamhetens förbättringsarbeten fortgår enligt plan.
- ▶ Överväg möjligheten att internkontrollplanen innefattar kontrollpunkter med beröring på rättssäkerheten inom barn- och ungdomsenheten.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas barn- och utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att alla medarbetare får kontinuerlig utbildning kring anmälningsskyldigheten.
- ▶ Säkerställa att rutiner är etablerade i arbetsgrupperna och att information kring anmälningsskyldigheten och utformningen av orosanmälningar finns att tillgå.
- ▶ Säkerställa regelbunden samverkan med socialtjänsten.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt socialtjänstlagen (SoL) har socialtjänsten en skyldighet att se till att barn och unga får växa upp under trygga och goda förhållanden. Oftast får socialtjänsten kunskap om missförhållanden genom en anmälan. Många yrkesgrupper, bland annat personal i hälso- och sjukvården, tandvården, förskolan, skolan, socialtjänsten m.fl. har anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagens kap. 14 § 1. Anmälan avser oro eller misstanke om att ett barn kan fara illa och det behöver inte finnas något bevis för att det är så.

Socialstyrelsen genomförde en kartläggning av anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa som omfattar helåret 2018 och 80 procent av landets kommuner och stadsdelar. Under 2018 gjordes sammanlagt 331 000 anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa till landets socialtjänster, det motsvarar ca 1 000 anmälningar om dagen året runt. Kartläggningen visar att antalet anmälningar ökat under de senaste tio åren¹.

Kartläggningen noterade skillnader mellan kommunerna gällande hur anmälningar omhändertas inom socialtjänsten, exempelvis genom registrering, dokumentation och uppföljning av ärenden. Socialstyrelsen ser därav ett behov av bättre nationell enighet och en mer likvärdig registrering.

Revisorerna har i sin riskanalys för 2022 identifierat arbetet med orosanmälningar som ett angeläget område för granskning.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering av orosanmälningar.

Följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

- ▶ Finns tillräcklig kännedom inom utbildningsverksamheten om hur och när en orosanmälan bör formuleras?
  - Finns ändamålsenliga rutiner?
- ▶ Genomförs sammanställningar inom socialtjänsten över inkomna orosanmälningar?
- ▶ Är ledtiderna för utredning och insatser rimliga?
- ▶ Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer, kompetensstöd m.m. för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden?
- ▶ Genomförs informationsinsatser för att öka medvetenheten hos medborgarna om att anmäla misstankar om att barn far illa?

---

¹ Statistik från socialtjänstens kartläggning *Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa*, 2018

1.3 Ansvariga nämnder

Granskningen avser socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden.

1.4 Genomförande och avgränsning

Granskningen baseras på dokumentstudier och intervjuer med berörda tjänstemän inom socialtjänsten samt utbildningsverksamhetens område. Intervjuade funktioner samt granskade dokument återfinns i källförteckningen i Bilaga 2.

1.5 Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer eller fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se Bilaga 1. Lokala rutiner, processer och styrdokument presenteras löpande i rapporten.

- ▶ Barnkonventionen
- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Socialtjänstlagen (2002:453)
- ▶ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
- ▶ Skollagen (2010:800)
- ▶ Av kommunfullmäktige fastställda styrdokument relevant för området

2. Arbetssätt och rutiner för orosanmälningar inom utbildningskontoret

2.1 Rektor undertecknar orosanmälningar

I Strängnäs finns en e-tjänst som både privatpersoner och de anställda inom kommunen som har anmälningsskyldighet kan använda för att göra en orosanmälan; *anmälan misstanke om barn som far illa*. Den finns även som blankett att skriva ut och fylla i. I e-tjänsten finns information om anmälningsskyldigheten för individer som jobbar i verksamheter som berör barn och unga och vid en anmälan finns flera rubriker att fylla i som bland annat innefattar personuppgifter, oron som anmäls samt om oron rör våld. Formuläret innefattar flera frågor och vid intervjuer framgår att e-tjänstens utformning även uppfattas som rådgivande. När en anmälan är mottagen får anmälaren automatiskt ett meddelande om att anmälan är mottagen, vilket intervjuade upplever som positivt. En orosanmälan som skrivs i tjänst kan inte vara anonym.

Enligt socialtjänstlagen så får socialtjänsten informera den individ som i tjänst har anmälningsskyldighet ifall anmälan har lett till att utredning har öppnats, inte öppnats eller redan pågår. Om socialtjänsten bedömer att det är olämpligt att lämna ut den informationen så sker ingen återkoppling. Det framgår vid intervjuer att det inte alltid sker återkoppling vid en anmälan, men att det har blivit bättre de senaste åren. Ibland är återkopplingen så anonymiserad att det är svårt att veta vem återkopplingen gäller, säkerskilt om flera anmälningar skickats in ungefär samtidigt. Om återkoppling inte sker så upplever intervjuade att de kan efterfråga mer information om de kontaktar utsedd kontaktperson (se avsnitt 2.3). Likaså vet intervjuade att det har inletts en utredning om de ombeds att fylla i ett BBIC-underlag². Intervjuade uppger att vid en anmälan så fyller skolverksamheterna alltid i att man gärna medverkar vid ett anmälningmöte som kan hållas mellan socialtjänsten, barnet, vårdnadshavaren och den som lämnat in anmälan. Enligt 14 kap. 1a § socialtjänstlagen bör socialtjänsten erbjuda dessa möten. Under granskningens gång framkommer uppfattningen om att det sällan sker, men att socialtjänsten ibland ringer för att få mer information om anmälan. Upplevelsen är att anmälningmötena förekom oftare förut.

Det framgår vid intervjuer att det inte finns någon gemensam rutin eller övergripande riktlinje från utbildningskontoret kring vem som ska skriva en anmälan eller när den ska skrivas. Det är upp till verksamheterna själva och flera av dem har ett utarbetat arbetssätt där pedagogen lyfter sin oro med rektor som sedan formellt står som anmälare, efter att ha satt sig in mer i ärendet. Arbetssättet grundar sig både i att pedagogerna anser att det är bra att ha någon att bolla med och att det finns en oro för att kontakten och samarbetet mellan pedagog och vårdnadshavare ska påverkas negativt vid en anmälan. Det betonas dock att alla pedagoger har anmälningsskyldighet och kan göra en egen anmälan

---

² BBIC - Barns behov i centrum är ett arbetssätt för socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Det innehåller en struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen. Vid utredning och uppföljning av insatser behöver socialsekreterare i de flesta fall konsultera den pedagogiska kompetens som finns runt barnet för bedömning av barnets lärande och kunskapsutveckling.

om de vill. BBIC-underlagen som ibland skickas från socialtjänsten är utförligt utformade och de fyller pedagogerna själva i, eftersom de har bäst kunskap om eleven.

Det framkommer vid intervjuer att det inte finns någon systematik i att utbilda personalen kring orosanmälningar, utan att det sker vid behov på verksamheternas APT-möten. Kompetensen kring orosanmälningar upplevs vara god bland personalen både kring anmälningsskyldigheten samt när och hur en anmälan ska göras. Särskilt god upplevs kompetensen vara bland den personal som ingår i elevhälsoteamen såsom kurator, skolsköterska och specialpedagog. Nya medarbetare, både tillsvidareanställda och vikarier, får introduktion av befintliga rutiner och arbetssätt däribland anmälningsskyldigheten. Det framgår vid intervjuer att det inte finns något eget framtaget informationsmaterial gällande hur en orosanmälan går till eller vad som kan vara viktigt att känna till. Kollegor frågar varandra, sprider informationen emellan sig och diskuterar aktuella situationer där en anmälan kan vara aktuell. Likaså förs en diskussion om att fortsätta arbeta med relationen till vårdnadshavare, särskilt i de situationer när relationen är utmanande. Det förs ingen statistik över de anmälningar som görs som kan användas i ett verksamhetsutvecklande syfte, men verksamheterna har utbildats i bland annat psykisk ohälsa och våld i nära relation.

Inom gymnasiet läggs mest fokus på det egna arbetet med kränkande behandling. Vid oro för en elev används rutinen *Ärendeanmälan EHT* där en lärare kan anmäla ett ärende till elevhälsoteamets möten. Utifrån dessa möten, rutinen och skolans egna insatser kan en anmälan till socialtjänsten bli aktuell. Inför varje läsår ser EHT-gruppen över rutinen utifrån lärdomar från det gångna året och presenterar rutinen för lärarna inför läsårsstart. Rutinen ligger på den interna plattformen och bygger på förvaltningsövergripande riktlinjer.

2.2 Centrala barn- och elevhälsan har en egen rutin för orosanmälningar

Inom den centrala barn- och elevhälsan finns åtta skolsköterskor, en skolläkare på 50%, tre skolpsykologer, en kurator och två specialpedagoger. De två sistnämnda funktionerna har ett övergripande uppdrag mot skolorna där de bland annat träffar pedagogerna. Skolsköterskorna har sina arbetsplatser på skolorna, men har nätverksträffar med övrig personal inom elevhälsans medicinska insats minst en gång i månaden.

Skolsköterskornas, skolläkarens och skolpsykologernas uppdrag är styrt av bland annat hälso- och sjukvårdslagen vilket gör att anmälningsplikten, enligt intervjuade, upplevs tydlig. Centrala barn- och elevhälsan har en egen rutin för orosanmälan och misstanke om barn far illa. Rutinen belyser anmälningsskyldigheten, dokumentation, sekretess och hänvisar vidare till andra källor med mer information. Det finns även rutin för att lämna ut journalhandlingar till socialtjänsten och tillvägagångssättet för barn med skyddade personuppgifter. Elevhälsans medicinska insats och den psykologiska insatsen har varsin webbhandbok som fungerar som ett ledningssystem och samlar alla processer och rutiner. Personalen arbetar gemensamt fram rutiner där tonvikten ligger på att

följa lagen, genomföra uppdraget samt att rutinerna är tillämpningsbara i verksamheten. Uppdateringen av rutiner sker dock inte med systematik, utan mer när någon uppmärksammar ett behov av uppdatering.

Vid intervjuer framkommer att det finns en kunskap om anmälningsskyldigheten och att personalen i och med sin legitimation har ett eget ansvar att skriva orosanmälningar om oro uppstår vid ett möte med en elev. Om det upplevs svårt eller obehagligt så går det att rådfråga chef eller rektor. Skolsköterskor och skolpsykologer har inte samma relation till elever och vårdnadshavare som lärare har, vilket gör att det inte finns samma oro för att förlora relationen. Dock så finns en tanke om att jobba relationsskapande med vårdnadshavaren och göra en anmälan tillsammans med vårdnadshavaren och inte mot.

Skolsköterskor deltar i elevhälsoteamen - EHT som finns på skolorna och om oro för en elev uppstår vid de regelbundna elevhälsoteamsmötena brukar rektor stå på den formella anmälan.

Centrala barn- och elevhälsan har inte haft några utbildningsinsatser kring orosanmälningar sedan före pandemin och upplever att mycket av samverkan med socialtjänsten försvann i samband med det. Tidigare träffades centrala barn- och elevhälsan, lokala EHT och socialtjänsten gemensamt och då lyftes bland annat formerna för orosanmälningar. Nu diskuteras orosanmälningar mycket inom de egna nätverksträffarna. Ny personal har en genomgång med chef vid anställningsstart där samverkan med socialtjänst är en del av den checklista som finns för alla nyanställda.

Vid intervjuer framkommer att det sällan sker återkoppling från socialtjänsten vid en orosanmälan. Det kommer ingen information om socialtjänsten öppnat eller inte öppnat en utredning och enbart vid enstaka fall blir anmälaren kallad till möte. Blir anmälaren ombedd att fylla i ett BBIC- underlag så framgår det att något skett i ärendet.

Det finns en dokumentationsskyldighet för skolsköterskor, skolläkare och skolpsykologer och det går att följa statistik gällande orosanmälningar i journalsystemet. Skolsjuksköterskorna skriver årliga verksamhetsberättelser där antal egna orosanmälningar redovisas. Vid intervjuer framgår att det inte är så många anmälningar som görs, utan att de flesta skrivs via skolan. Ett uppskattat genomsnitt från alla skolsköterskor som arbetar i de kommunala skolorna är sammanlagt 10 orosanmälningar per år. Detta kan dock variera från år till år och är bland annat beroende på elevunderlaget på skolorna. Statistiken används inte i ett verksamhetsutvecklande syfte, men personalen har bland annat deltagit i utbildningar kring psykisk ohälsa.

2.3 Mottagningsgruppen har utsedda kontaktpersoner för kommunens verksamheter

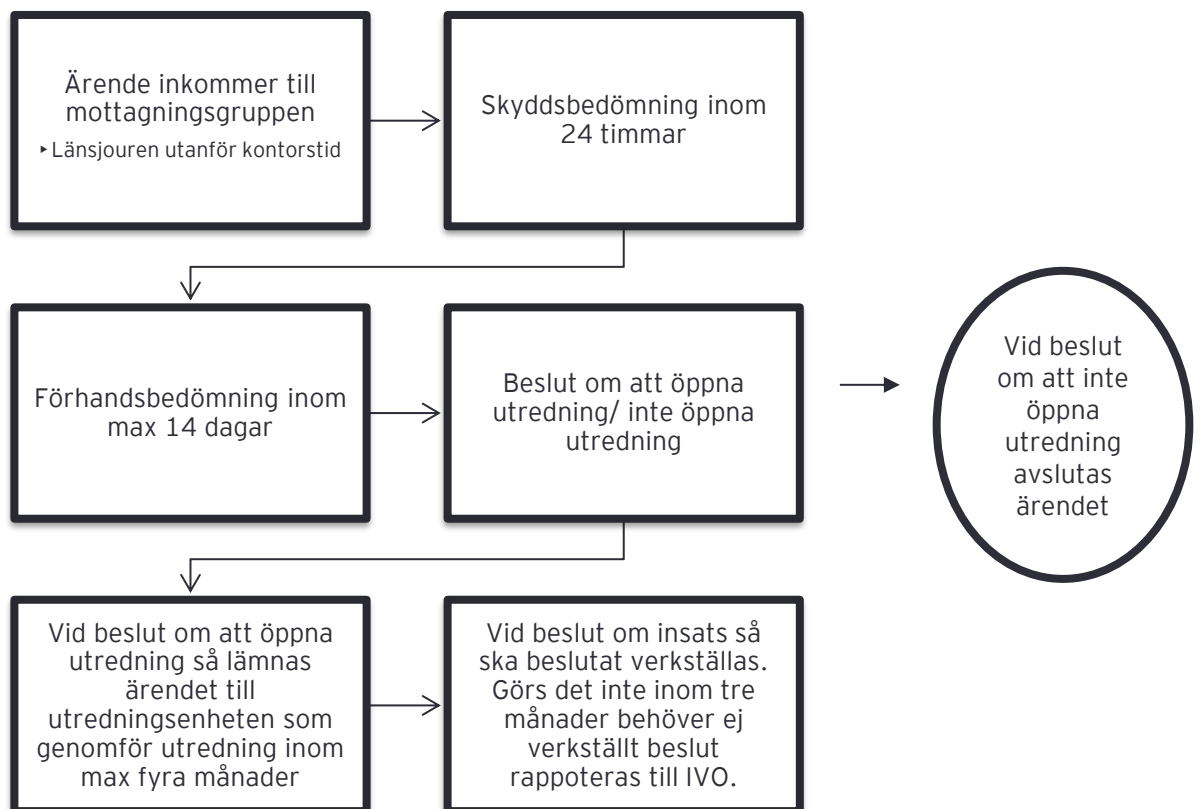
Alla socialsekreterare i mottagningsgruppen är kontaktperson åt cirka tio förskolor, skolor eller andra aktörer vardera. Arbetssättet har sin grund i att det

tillbaka i tiden ofta upplevdes svårt att få kontakt med mottagningsgruppen. Syftet med arbetssättet är att kunna rådfråga kring en situation, efterfråga återkoppling, samverkan eller att kontaktpersonen kan komma till verksamheten och informera. Före pandemin kunde mottagningsgruppens socialsekreterare vara med på skolornas APT för att informera om orosanmälningar och därigenom öka samverkan. Under pandemin upphörde detta och har inte kommit i gång igen. Socialsekreterarna har påbörjat arbetet att ta kontakt med alla för att informera om syftet och om vad mottagningsgruppen kan bistå med. Vid faktakontroll av granskningen framkommer att det finns en samverkansrutin och inplanerade möten för 2023. Intervjuade uppger att samarbetet har fungerat bra, men att samverkan även upplevts vara personberoende. Det har varit en stor personalomsättning inom socialtjänsten vilket påverkar kontakten, relationen och samverkan. Under granskningens gång framkommer att det finns en gemensam chefsdag inplanerad för gymnasiet där deltagare från både socialtjänst och utbildningsverksamhet är inbjudna i syfte att lära känna varandra och skapa förståelse för varandras verksamheter och förutsättningar.

3. Ledtider inom socialtjänsten

3.1 Organisation och ansvar avseende hantering av orosanmälningar

Mottagningsgruppen hanterar samtliga ansökningar och anmälningar gällande barn och vuxna som inkommer under kontorstid. Länsjouren³ ansvarar för ärenden som inkommer under kvällar, nätter och helger. Anmälningar och ansökningar som berör individer som redan är aktuella inom socialtjänsten hanteras av ordinarie handläggare på utredningsenheten eller av placeringsgruppen om barnet är placerat. När en orosanmälan inkommer till mottagningsgruppen så genomförs en skyddsbedömning inom 24 timmar. Därefter genomförs en förhandsbedömning som enligt lag högst får ta 14 dagar. Beslutas det om att inleda utredning så lämnas ärendet över till utredningsenheten och en utredning får enligt lag högst ta fyra månader. Resulterar utredningen i en insats så ska den verkställas. Om det inte görs inom tre månader behöver ärendet rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg - IVO. Nedanstående bild illustrerar en förenklad version av ärendeflödet från att ett ärende inkommer till mottagningsgruppen fram till att ett ärende avslutas eller att en utredning öppnas och lämnas över till utredningsenheten.

³ Länsjouren Södermanland är en länsgemensam socialjour som utgår ifrån Eskilstuna och finns för kommunerna: Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm Oxelösund, Strängnäs och Vingåker.

3.2 En automatisk mjukvarurobot har utvecklats för att hantera anmälningar

Anmälningar kan inkomma via mejl, fax och brev, men mottagningsgruppen föredrar att e-tjänsten för anmälningar används. Detta på grund av att informationen går direkt in i datasystemet och registreras automatiskt samt att missförstånd kring oron minskar om anmälaren själv får sätta ord på sin oro. Det finns en jourtelefon om anmälaren vill göra sin anmälan muntligt.

Under 2022 har ett projekt pågått för att skapa en mjukvarurobot som automatiskt registrerar alla anmälningar och för in information och uppgifter från e-tjänsten till verksamhetssystemet. Roboten går även igenom den kronologiska pärmen och socialregistret så att socialsekreteraren i mottagningen snabbt får en överblick och kan se om det till exempel är ett pågående ärende och därmed kan lämna det vidare till ordinarie handläggare. Syftet har varit att frigöra resurser och arbetet är numera implementerat i den ordinarie verksamheten. Processen har en anvisning kopplad till sig i kvalitetsledningssystemet och roboten startade upp under december 2022, men är ur drift just nu på grund av tekniska problem. Intervjuade uppger att den varit ett stöd för handläggarna att bedöma allvarlighetsgraden i en anmälan samt att snabbt få en överblick av behovet, men att handläggarna senaste månaderna fått kontrollera uppgifterna manuellt.

3.3 Nämnden följer inte statistik kring orosanmälningar

Socialkontoret använder verksamhetssystemet Treserva. I systemet är flera fält obligatoriska för socialsekreteraren att fylla i för att kunna genomföra skydds- och förhandsbedömningen, till exempel om det är privat eller i tjänst en anmälan görs, vem och vad anmälan gäller samt ankomstdatum. En skyddsbedömning måste vara skapad i systemet för att en förhandsbedömning ska kunna upprättas. Det går inte att komma vidare i systemet om fälten som berör lagkrav inte är ifyllda. I och med att Barnkonventionen blev lag 2020 är fälten barnsamtal samt motivering till varför det eventuellt inte genomförts barnsamtal obligatoriska att fylla i.

Rubrikerna i verksamhetssystemet kan sammanställas till statistik och intervjuade uppger att de följer statistik över anmälningarna som inkommer till mottagningsgruppen, barnsekreterarna och utredningsenheten. Det går till exempel att se anmälningsorsak och var anmälan kommer ifrån. Under 2022 inkom totalt 2726 anmälningar gällande barn och unga till socialkontoret.

Det framkommer en uppfattning om att de anmälningar som skydds- och förhandsbedöms av mottagningsgruppen håller 24 timmar och lagstadsade 14 dagar. Då det under året har funnits personalbrist och kunskapsbrist kring orosanmälningar på utredningsenheten har en del förhandsbedömningar fått handläggas av mottagningsgruppen.

Intervjuade uppger att utifrån statistik från 2020 - 2021 kunde behovet av en utökad tjänst i mottagningsgruppen påvisas. Det framgår dock att det finns vissa problem med att ta ut statistik från verksamhetssystemet Treserva, på grund av att alla ärenden och handläggare är registrerade under samma enhet till följd av

flera omorganisationer inom verksamheten. Då det inte går att automatiskt dela upp statistiken på de olika enheterna behöver det i stället ske manuellt, vilket skapar merarbete.

Vid intervjuer framkommer att nämnden har ett ökat fokus på socialkontorets verksamheter och framför allt placerade barn. De har börjat följa statistik i en större utsträckning de senaste 2-3 åren jämfört med tidigare och i med att det nu finns en ny nämnd och en ny socialchef så pågår ett arbete att ta fram ett nytt underlag på vilken statistik som ska följas. Det framgår av dokumentet *Månadsstatistik för socialkontoret SN/2022:13*, senast uppdaterat 2 december 2022, att nämnden har följt antal orosanmälningar och åtgärder mellan januari - april 2022, men att det därefter inte finns någon statistik att tillgå på grund av ett fel i verksamhetssystemet.

Vid intervjuer framkommer att varken nämnden eller verksamheten har följt statistik kring ledtider sett till utredning av barn och unga under 2022, men att det finns planer att göra det under 2023. Enligt underlag från IFO-enheterna har tiden om 4 månader överskridits i totalt 270 utredningar. Uppfattningen är att utredningstiderna under 2022 är längre än tidigare på grund av personalomsättning inom utredningsenheten, men att omfattningen är svår att uppskatta. Detta bekräftas av tabellen nedan.

Tabell 1. Översikt över genomsnittlig utredningstid av barn och ungdomar mellan 0-20 år i Strängnäs 2018-2022⁴.

	2019	2020	2021	2022
Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde	88	84	85	101

Tabellen ovan visar ett medelvärde av utredningstiden i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning.

Under 2021, på uppdrag av dåvarande socialchef, genomförde en extern konsult en granskning av kostnad per brukare inom individ- och familjeomsorgen i Strängnäs. En av slutsatserna från den granskningen var att mellan åren 2019-2021 fanns en trend med ett ökat antal förhandsbedömningar av anmälningar gällande barn och unga, men att antalet utredningar minskade, vilket visas med nedanstående tabell.

⁴ Statistik är hämtad från Kolada som är en databas för kommuner och regioner där jämförelser och analyser kan göras utifrån nyckeltal. <https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16576&report=82977>

Tabell 2. Översikt över antal förhandsbedömningar och utredningar av barn och ungdomar mellan 0-19 år i Strängnäs 2019-2021⁵.

	2019	2020	2021
Antal förhandsbedömningar	1988	2345	2709
Antal utredningar	556	569	533

Enligt *Årsrapport 2022 Socialnämnden* har socialnämndens internkontroll för 2022 omfattat fem kontrollpunkter. Ingen av dem har haft bäring på orosanmälningar, skydds- och förhandsbedömningar, ledder av utredning och verkställighet eller rättssäkerhet inom området barn och unga.

Internkontrollplanen har tagits fram i samband med socialnämndens verksamhetsplanering och kompletterats med en risk- och väsentlighetsanalys som har genomförts med deltagande av både förvaltning och politik. Riskerna har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Vi har för denna granskning inte tagit del av den risk- eller väsentlighetsanalys som ligger till grund för interkontrollplanen och kan därför inte uttala oss om risken för dessa områden har värderats.

3.4 Ej verkställda beslut

Kvartalsvis informeras nämnden om beslut som fattas utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) men som inte verkställs inom tre månader. Nämnden ska i sin tur informera IVO om ej verkställda beslut. Enligt tjänsteutlåtande⁶ har nämnden, för kvartal 1 och 2 2022, inte tagit del av några ej verkställda beslut utifrån SoL avseende området barn och unga.

Enligt intervjuade följs verkställighetstiderna och under 2022 fanns två avvikelser inom barn och ungdom med beslut enligt socialtjänstlagen. Insatserna gällde kontaktperson och kontaktfamilj.

⁵ Ensultion, Kostnad per brukare, Individ- och familjeomsorg, Strängnäs 2021

⁶ 2022-04-06, Dnr SN/2022:4-0061; 2022-08-29, Dnr SN/2022:4-0061

4. Ledningssystem och verksamhetsutveckling

I Strängnäs kommun används ledningssystemet 2c8 som är ett verktyg för kartläggning av de olika verksamheternas processer. Enligt *Riktlinje Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete* från 19 november 2020 utgår socialkontorets ledningssystem från ett kvalitetshjul som är en modell som visar ett arbetssätt där man planerar, genomför och följer upp, vilket sammantaget ska leda till förbättringar. Ledningssystemet utgår ifrån bland annat gällande lagstiftning, beslut om mål samt planer för verksamheten. Riktlinjen anger även vem som ansvarar för vilka arbetsuppgifter och med vilket intervall sett till genomförande och utvärdering.

Socialkontorets processkarta är indelad i styrande processer, huvudprocesser och stödjande processer. En av huvudprocesserna är *Handlägga ärenden barn och unga* vari handlägga orosanmälningar är en del. Kopplat till processernas olika steg finns bland annat handböcker, riktlinjer och rutiner länkade.

Vid intervjuer framkommer att socialkontoret arbetat med ledningssystemet sedan 2019, men att det inte är helt implementerat än. Anledningen till det beskrivs vara att det skett en personalomsättning i både chefsleden och bland socialsekreterare, vilket gjort att verksamheterna prioriterat implementeringen olika mycket. Det har även skett flera omtag med arbetet, vilket gjort att personalen arbetat mycket med utvecklingen av processkartan, men upplevelsen är att den aldrig blir klar och att det resulterat i ett merarbete och inte ett stöd.

Intervjuade uppger att processerna är svåra att hitta i och att socialsekreterarna främst använder en samarbetsyta där interna överenskommelser återfinns, en exempelpärm med utarbetade textformuleringar, verksamhetssystemet Treserva där utredningsmallar finns samt att handläggarna frågar varandra och chefen om stöd. Vid faktakontroll av granskningen framkommer att det pågår ett arbete med att implementera nya rutiner i verksamheten och att de återfinns i processkartan.

4.1 Stor personalomsättning bland både ledning och socialsekreterare

I mottagningsgruppen arbetar fyra socialsekreterare. En är sjukskriven på 50% varav en konsult stöttar upp tillfälligt. De har olika arbetsuppgifter utifrån vilken nivå av jour de har, vilket framgår i ett rullande schema. Varje dag sker ett morgonmöte mellan socialsekreterare och gruppledare där eventuella ärenden från natten samt arbetsbelastning diskuteras och arbetet prioriteras. Under hösten har enhetschef hållit i dessa möten i avsaknaden av gruppledare, men under granskningens gång tillträder en konsultgruppledare. Intervjuade uppger att roll- och ansvarsfördelning inom mottagningsgruppen är tydlig och att kompetensen om handläggning av orosanmälningar är hög.

Enligt *Årsrapport 2022 Socialnämnden* har det funnits en hög personalomsättning inom förvaltningen under 2022 - både bland chefer, gruppledare och socialsekreterare. Detta har åtgärdats genom tillfälliga lösningar i form av flera konsultanställningar då det finns en svårighet att rekrytera socialsekreterare,

framför allt de med uppdrag att utreda barn. En plan har påbörjats för att komma till rätta med problemet, bland annat en utökning av gruppledarfunktionen. Intervjuade bekräftar bilden och uppger att grunden bland annat ligger i att det skett flera omorganisationer av verksamheterna under en längre tid, vilket bidragit till att mycket tid lagts på arbetsmiljöarbete. En annan orsak är komplexiteten i uppdraget och att det funnits subtila hot mot personal i sociala medier. Personalomsättningen har även gjort att arbetsuppgifter behövt prioriteras och då har till exempel samverkan med skolan fått stå tillbaka. Nyanställningar gällande socialsekreterare har genomförts under 2022 och flera av dem börjar under våren 2023.

4.2 Rättssäkerheten har stärkts via utbildningar

Intervjuade uppger att utifrån omorganisationer, rutingenomgångar och klagomålshantering samt att kommunen fått kritik från JO 2019 samt IVO så har flera brister i rättssäkerheten av handläggningen identifierats. Detta har hanterats genom att bland annat utbildningar kring myndighetsutövning och registrering i verksamhetssystemet genomförts för både mottagningsgruppen och utredningsenheten tillsammans med kommunjuristen. Det ligger som förslag att utbildningen ska ges i samband med introduktion av nyanställda. Enhetschef har hållit utbildningar om förhandsbedömningar till nyanställda och anställda har fått utbildning i LVU-utredning och LVM-utredning⁷. Personalen har nyligen gått utbildning i FREDA och PATRIARK⁸, detta har dock inte hunnit implementeras i arbetssättet ännu.

Andra sätt att stärka rättssäkerheten har varit utformningen av arbetssättet i mottagningsgruppen. Alla mottagningssekreterare hanterar både barn- och vuxenärenden och allvarlighetsgraden på anmälan avgör om arbetet sker ensamt eller tillsammans. Handlar det om omsorgsbrister eller våld arbetar socialsekreterarna alltid två tillsammans. Likaså om besök sker utanför kontoret - detta både ut ett säkerhetsperspektiv och ett rättssäkerhetsperspektiv.

Enligt *Delegationsordning för socialnämnden i Strängnäs kommun* har alla socialsekreterare delegation att öppna utredning enligt kap. 11 1§ socialtjänstlagen. Beslut om att inte öppna utredning måste enhetschef ta beslut om. Ärenden kan lyftas på de dagliga morgonmötena och varje vecka har mottagningsgruppen gruppmöten.

---

⁷ LVU - Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga; LVM - Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

⁸ FREDA är standardiserade bedömningsmetoder från Socialstyrelsen tänkta att användas i socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer. Metoderna innehåller FREDA-kortfrågor, FREDA-beskrivning, FREDA-farlighetsbedömning samt en tillämpningsmanual. PATRIARK är en standardiserad bedömningsmetod avsedd för socialtjänstens arbete och ger vägledning för bedömning och hantering av risk för hedersrelaterat våld.

4.3 Socialt ansvarig samordnare utbildar i Lex Sarah och klagomålshantering

Alla synpunkter och klagomål som inkommer till kommunen hamnar i ett ärendehanteringssystem och hanteras av SAS och MAS⁹ först och som utifrån område gör en fördelning och skickar ärendet vidare till ansvarig enhetschef som hanterar klagomålet. Ärenden som berör socialtjänsten registreras och rapporteras månadsvis till socialchef och nämnd.

Varje år genomförs utbildningar för medarbetare och chefer gällande det systematiska kvalitetsarbetet och klagomålshantering för att på en övergripande nivå nå ut med information. Det ligger dock på varje enhetschef att genomföra egenkontroller och uppföljning att rutiner om klagomål finns, att medarbetarna har kännedom om dem och att de efterlevs.

Det framgår vid intervjuer att det har pågått ett förbättringsarbete inom hela myndighetskontoret att använda avvikelshantering mer systematiskt. Arbetet har fokuserat på en kulturförändring där avvikelshantering handlat om förbättringar och att identifiera vad som är fel i systemet och organisationen och inte att "leta syndabockar". Att avvikelserna har ökat över tid tolkas därför som positivt eftersom arbetet därmed blivit mer implementerat i verksamheterna.

---

⁹ SAS - socialt ansvarig samordnare; MAS - medicinskt ansvarig sjuksköterska

5. Information till allmänheten sker via hemsidan

Kommunens hemsida har information kring orosanmälningar gällande barn och unga som far illa och det finns kontaktuppgifter till mottagningsgruppen och till Länsjouren. På hemsidan finns även e-tjänsten som både privatpersoner och anställda inom kommunen som har anmälningsskyldighet i tjänsten kan använda sig av för att göra en orosanmälan samt blankett att skriva ut. Det finns länkar till vilket stöd som barn, unga och familjer kan nyttja från socialtjänsten samt information om anmälningsskyldigheten, kontaktuppgifter till BRIS och Kvinnofridslinjen samt uppmaning att ringa 112 vid akuta situationer.

Mottagningsgruppen har utsedda kontaktpersoner för kommunens verksamheter där anmälningsskyldighet finns, men även andra samverkanspartners såsom kyrkan och det lokala köpcentrumet. Mottagningsgruppen agerar rådgivande och bollplank till de privatpersoner som söker kontakt gällande barn och unga som far illa. Det framkommer vid intervjuer att det inte finns någon rutin eller systematik gällande riktade informationsinsatser mot allmänheten för att öka medvetenheten om att anmäla oro. Det har förts diskussioner om att sätta upp affischer med information på BVC och vårdcentraler samt att bjuda in nyanlända till informationsträff kring vad kommunen erbjuder tillsammans med andra kommunala verksamheter.

Intervjuade uppger att placeringsgruppen brukar vara med på Strängnäs årliga marknad och dela ut broschyrer kring hela socialtjänstens verksamhet. Mottagningsgruppen har tidigare inte haft egna broschyrer, men det håller nu på att tas fram för att kunna lägga i den egna receptionen eller i det lokala köpcentrumet. Detta i syfte att undvika missförstånd och desinformation om socialtjänstens uppdrag.

6. Svar på revisionsfrågor

Fråga	Svar
Finns tillräcklig kännedom inom utbildningsverksamheten om hur och när en orosanmälan bör formuleras? Finns ändamålsenliga rutiner?	Delvis. Utbildningskontoret har inga övergripande rutiner eller riktlinjer för orosanmälningar, utan varje verksamhet har utarbetat egna arbetssätt för anmälningar. Intervjuade upplever att socialtjänstens e-tjänst för anmälningar är rådgivande. Centrala barn- och elevhälsan har egna riktlinjer för anmälningar. Intervjuade upplever att kännedomen om anmälningsskyldigheten samt när och hur en anmälan ska upprättas är god hos personalen. Det sker inga systematiska utbildningsinsatser kring anmälningar, utan det genomförs vid behov.
Genomförs sammanställningar inom socialtjänsten över inkomna orosanmälningar?	Delvis. Det går att ta ut statistik från verksamhetssystemet gällande orosanmälningar, men det är svårt på grund av hur verksamheten är registrerad i systemet, vilket genererar ett manuellt merarbete. Intervjuade uppger att de följer statistiken och att den används till verksamhetsutveckling. Nämnden har följt statistik gällande orosanmälningar mellan januari - april 2022. De har inte följt statistiken efter det till följd av ett fel i verksamhetssystemet.
Är ledtiderna för utredning och insatser rimliga?	Vi kan inte med säkerhet besvara frågan. Det framgår av statistik att 270 utredningar överskred utredningstiden på 4 månader under 2022. Av granskningen framgår att statistik gällande ledtider för utredning av barn och unga inte följs och inte rapporteras till nämnden. Intervjuade upplever att utredningstiden under 2022 ökat till följd av personalomsättning inom utredningsenheten. Detta bekräftas av statistik från Kolada där det framkommer att medelvärdet för utredningstiden har ökat under 2022. Enligt intervjuade följer verksamheten beslut om insatser som ej har verkställts. Det har inte rapporterats några ej verkställda beslut avseende barn och unga med beslut enligt SoL under kvartal 1 och 2 2022.
Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer, kompetensstöd	Nej. Det finns ett ledningssystem, men granskningen visar att det inte är ändamålsenligt eftersom det inte är fullt utvecklat och implementerat i verksamheterna. Intervjuade betonar att socialsekreterarna söker stöd på andra ställen, hos

<p>m.m. för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden?</p>	<p>varandra eller enhetschef i stället för att använda sig av ledningssystemet.</p> <p>Verksamheten har genomfört utbildningar för att stärka rättssäkerheten i handläggningen av orosanmälningar. Socialt ansvarig samordnare utbildar årligen i Lex Sarah och klagomålshantering.</p>
<p>Genomförs informationsinsatser för att öka medvetenheten hos medborgarna om att anmäla misstankar om att barn far illa?</p>	<p>Delvis. Information till allmänheten sker främst via kommunens hemsida samt den information som ges till de som kontaktar mottagningsgruppen. Det genomförs i nuläget inga riktade informationsinsatser för att systematiskt öka medvetenheten hos medborgarna om att anmäla misstankar om barn som far illa.</p>

Strängnäs kommun 2023-03-22

Josefine Algotsson

Verksamhetsrevisor

7. Bilaga 1. Revisionskriterier

Barnkonventionen

Från och med 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, en del av svensk lagstiftning. Barnkonventionen innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Konventionen består av 54 artiklar med fyra grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- ▶ Alla barn har samma rättigheter och lika värde (Artikel 2).
- ▶ Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (Artikel 3).
- ▶ Alla barn har rätt till liv och utveckling (Artikel 6).
- ▶ Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (Artikel 12).

Beslutsfattare och tjänstemän ska låta konventionen utgöra en grund för beslut som tas i kommuner och regioner.

Kommunallagen (2017:725)

I 6 kap. 6 § kommunallagen framkommer att det är respektive nämnds ansvar att inom sitt verksamhetsområde säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnden har ansvar för att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt och att den interna kontrollen fungerar.

Förvaltningslagen (2017:900)

Enligt 8 § förvaltningslagen ska en myndighet inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter.

Socialtjänstlagen (2001:453)

I 5 kap. 1 § socialtjänstlagen framkommer att socialnämnden ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden samt bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att de far illa. Nämnden ska i dessa frågor samverka med andra berörda. Enligt 5 kap. 11 § ska nämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Nämnden ska särskilt beakta att barn som bevittnat våld av eller mot närstående är offer för brott och ansvara för att barnet får stöd och hjälp.

Enligt 11 kap. 1 § ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Berör anmälan ett barn eller unga ska socialnämnden genast göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. En sådan bedömning ska dokumenteras.

I 3 kap. 3 § står att socialnämnden ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och unga. I kap. 14 1§ anges att vilka myndigheter och yrkesverksamma som är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Av dessa innefattas myndigheter samt dess anställda vars verksamhet berör barn och unga. Anmälningspliktiga är skyldiga att lämna

alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd. Vidare bör alla som får kännedom eller misstänker att ett barn far illa anmäla detta till socialnämnden. Socialnämnden får informera den som anmälningspliktiga om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Informationen ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra så.

Enligt 16 kap. 6 § ska nämnden rapportera till Inspektionen för vård- och omsorg samt revisorer om gynnande beslut enligt kap. 4 1§ socialtjänstlagen inte verkställts inom tre månader. Därefter ska rapportering ske per kvartal samt redovisas när beslutet verkställts. Socialnämnden ska lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader, vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som gått sedan beslutet fattades.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5)

Socialstyrelsens allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller barn och unga (SOSFS 2014:6)

Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bland annat bestämmelser om dokumentationen av inkomna anmälningar, skyddsbedömning och förhandsbedömningar samt och allmänna råd om ledningssystem innehållandes processer och rutiner för en systematisk utveckling av verksamhetens kvalitet.

Socialstyrelsens kartläggning Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa, 2021

Socialstyrelsen har genomfört en kartläggning av anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa som omfattar helåret 2021 och 86 procent av landets kommuner och stadsdelar. Under 2021 gjordes cirka 422 000 anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa till landets socialtjänster - en ökning med 27 procent sedan Socialstyrelsens förra kartläggning 2018.

Kartläggningen indikerar att anmälningsbenägenheten över tid har fortsatt öka, men även att det verkar finnas en underrapportering från vissa verksamheter. Det tydligaste exemplet rör anmälningar om föräldrars brister i omsorgsförmåga när det gäller de yngsta barnen. Förskola och skolan är viktig för barn i utsatta situationer. Ofta behöver flera aktörer samverka för att stötta barn som far illa eller riskerar att göra det.

Skollag (2010:800)

Enligt 29 kap. 13 § skollagen ska huvudmannen för verksamhet som avses i skollagen och den som är anställd i sådan verksamhet, på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

8. Bilaga 2. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Socialt ansvarig samordnare
- ▶ Verksamhetschef socialkontoret
- ▶ Enhetschef Mottagnings- och familjeenheten
- ▶ Rektor förskola
- ▶ Rektor grundskola
- ▶ Rektor gymnasier
- ▶ Verksamhetschef elevhälsan

Dokument

- ▶ Blankett Anmälan misstanke om barn som far illa
- ▶ Barn som far illa orosanmälan
- ▶ Delegationsordning för socialnämnden i Strängnäs kommun
- ▶ Information om utlämnandet av journalhandling till socialtjänst, polis, etc.
- ▶ Riktlinje Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- ▶ Rutiner och processkarta kring elever med skyddade personuppgifter
- ▶ Anvisning för förhandsbedömning barn och unga
- ▶ Anvisning för delautomatiserad process orosanmälan
- ▶ Kostnad per brukare, Individ och familjeomsorgen, Strängnäs 2021
- ▶ Årsrapport 2022 Socialnämnden
- ▶ Månadsstatistik för socialkontoret SN/2022:13
- ▶ Statistik IFO enheterna år 2022 - mottagnings- och familjeenheten och utredningsenheten
- ▶ Rapporter ej verkställda beslut enligt SoL och LSS Socialnämnden 2022, kvartal 1, Dnr SN/2022:4-0061 (2022-04-06)
- ▶ Rapporter ej verkställda beslut enligt SoL och LSS Socialnämnden 2022, kvartal 2, Dnr SN/2022:4-0061 (2022-08-29)

Revisorerna i Strängnäs kommun informerar

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan

Granskningens inriktning

EY har på uppdrag av oss revisorer genomfört en granskning avseende barn- och utbildningsnämndens kvalitetsarbete inom grundskolan. Syftet med granskningen har varit att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan.

Iakttagelser och slutsatser

Sammanfattningsvis bedöms att barn- och utbildningsnämnden inte säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan. Det sker delvis ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och olika faktorer som identifierats i arbetet med att öka måluppfyllelsen i kommunens kommunala skolor. Nämnden har under de senaste åren påbörjat ett arbete men de åtgärder som vidtagits hittills har inte haft en tillräcklig effekt på elevernas måluppfyllelse i betydelsen att det är en låg andel elever som är behöriga till nationella gymnasieprogram.

Vår bedömning är att nämnden behöver ta del av en utvecklad redovisning och analys där nämnden själv kan identifiera relevanta jämförelser eller på annat sätt utveckla uppföljningen för att få en djupare bild av resultatet i de kommunala grundskolorna.

Granskningen besvarar fem övergripande revisionsfrågor. I tabellen nedan redovisas svaren på revisionsfrågorna med en färgsatt bedömning utifrån huruvida svaren på frågorna är Ja (grön), Delvis (gul), eller Nej (röd).

Revisionskrivelsen har 2023-03-27 överlämnats till barn- och utbildningsnämnden, tillsammans med EYs rapport "*Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan*".

För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Jens Persson tel. 070-323 20 08 eller EY, Anders More tel. 072-230 87 61.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet genomförs på ett tillfredsställande sätt, på såväl enhetsnivå som övergripande?	Delvis
Återrapporteras kvalitetsarbetet i tillräcklig omfattning till nämnden?	Delvis
Identifierar nämnden utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar?	Delvis
Sker analys och åtgärder kring elever som inte klarar målen i ett eller flera ämnen?	Delvis
Har nämnden vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån rekommendationerna i granskningsrapport 2021 om elever i behov av särskilt stöd?	Nej

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan

EY har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer genomfört en granskning av barn- och utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete inom grundskolan.

Vår sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden inte säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan.

Bedömningen är att det delvis sker ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och olika faktorer som identifierats i arbetet med att öka måluppfyllelsen i kommunens kommunala skolor. Vi bedömer att nämnden under de senaste åren påbörjat ett arbete men de åtgärder som vidtagits hittills har inte haft en tillräcklig effekt på elevernas måluppfyllelse i betydelsen att det är en låg andel elever som är behöriga till nationella gymnasieprogram.

Vid intervjuer framkommer att flera upplever att elevsammansättningen och i förlängningen måluppfyllelsen på de kommunala grundskolorna påverkas starkt av att drygt 40 procent av eleverna i kommunen går i skola hos fristående huvudmän. Vi anser att detta i sammanhanget är irrelevant.

Vår bedömning är att detta faktum stärker argumentationen kring att nämnden behöver ta del av en utvecklad redovisning och analys där nämnden själv kan identifiera relevanta jämförelser eller på annat sätt utveckla uppföljningen för att få en djupare bild av resultatet i de kommunala grundskolorna.

Nämnden behöver utveckla sitt arbete enligt vad som framkommit i bilagd granskningsrapport samt noga följa att måluppfyllelsen avseende kunskapsuppdraget faktiskt ökar.

Granskningen besvarar fem revisionsfrågor. I nedanstående tabell framgår huruvida revisionsfrågorna bedöms vara helt, delvis eller ej uppfyllda.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet genomförs på ett tillfredsställande sätt, på såväl enhetsnivå som övergripande?	Delvis
Återrapporteras kvalitetsarbetet i tillräcklig omfattning till nämnden?	Delvis
Identifierar nämnden utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar?	Delvis
Sker analys och åtgärder kring elever som inte klarar målen i ett eller flera ämnen?	Delvis
Har nämnden vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån rekommendationerna i granskningsrapport 2021 om elever i behov av särskilt stöd?	Nej

Strängnäs kommuns revisorer

2023-03-22

För yttrande till:

Barn- och utbildningsnämnden

För kännedom till:

Kommunfullmäktige

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- Följa upp konsekvenser av resursfördelningsmodellen (inklusive SALSA-tillägg och tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att resurser fördelas utifrån barn och elevers förutsättningar och behov samt att alla skolor har tillräckliga resurser för att ge alla elever särskilt stöd enligt skollagens krav.
- Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen.
- Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser över vilken effekt extra anpassningar och särskilt stöd har på elevernas måluppfyllelse.
- Säkerställa att utredningar av skolfrånvaro genomförs skyndsamt och rapporteras till huvudmannen (även då frånvaron understiger 30 procent) samt att åtgärder sätts in och följs upp.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas, inklusive tidsplanering, med anledning av vad som framkommit i granskningen och de rekommendationer som lämnas. Svar önskas senast 2023-06-22.

På uppdrag av Strängnäs kommuns revisorer

Jens Persson
Ordförande kommunrevisionen

Stefan Behrnetz
Vice ordförande

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan

Strängnäs kommun

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	4
2.1. Bakgrund	4
2.2. Syfte och revisionsfrågor	4
2.3. Genomförande och avgränsning	5
2.4. Revisionskriterier	5
3. Systematiskt kvalitetsarbete	6
3.1. Iakttagelser	6
3.2. Bedömning	16
4. Analys och åtgärder	18
4.1. Iakttagelser	18
4.2. Bedömning	21
5. Slutsats	23
5.1. Rekommendationer	24
6. Källförteckning	26
Bilaga 1. Revisionskriterium	28
Kommunallagen (2017:725)	28
Skollagen (2010:800)	28
Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer	29
Bilaga 2. Huvudmannens årshjul	30
Bilaga 3. Huvudmannens processkartor	31

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Strängnäs kommun granskat om barn- och utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan i Strängnäs kommun.

Vår sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan i Strängnäs kommun.

Det är vår bedömning att det delvis sker ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och olika faktorer som identifierats i arbete med att öka måluppfyllelsen i Strängnäs kommuns kommunala skolor. Vi bedömer att nämnden under de senaste åren påbörjat ett arbete som på sikt har förutsättningar att öka elevernas måluppfyllelse men de åtgärder som vidtagits hitintills inte haft en tillräcklig effekt på elevernas måluppfyllelse i betydelsen att det är en låg andel elever som är behöriga till nationella gymnasieprogram. Andelen är lägre än riket som helhet, lägre än kommunens eget resultat exempelvis tre år tidigare och lägre än det modellberäknade värdet (som tar hänsyn till elevernas socioekonomiska förutsättningar).

Vid intervjuer och vid sakgranskningen framkommer att flera intervjuade upplever att elevsammansättningen och i förlängningen måluppfyllelsen på de kommunala grundskolorna påverkas starkt av att drygt 40 procent av eleverna i kommunen går i skola hos fristående huvudmän. Vår bedömning är att detta faktum stärker argumentationen kring att nämnden behöver ta del av en utvecklad redovisning och analys där nämnden själva kan identifiera relevanta jämförelser eller på annat sätt utveckla uppföljningen för att få en djupare bild av resultatet i de kommunala grundskolorna.

Nämnden behöver utveckla sitt arbete enligt vad som framkommit i denna granskningsrapport samt noga följa att måluppfyllelsen avseende kunskapsuppdraget faktiskt ökar.

Granskningen besvarar fem revisionsfrågor. I nedanstående tabell framgår huruvida revisionsfrågorna bedöms vara helt, delvis eller ej uppfyllda. För närmare beskrivning av bedömning för respektive revisionsfråga, se avsnitt fem Slutsats.

	Helt uppfyllt
	Delvis uppfyllt
	Ej uppfyllt

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet genomförs på ett tillfreds-ställande sätt, på såväl enhetsnivå som övergripande?	
Återrapporteras kvalitetsarbetet i tillräcklig omfattning till nämnden?	
Identifierar nämnden utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar?	
Sker analys och åtgärder kring elever som inte klarar målen i ett eller flera ämnen?	
Har nämnden vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån rekommendationerna i granskningsrapport 2021 om elever i behov av särskilt stöd?	

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas barn- och utbildningsnämnden att:

- ▶ Följa upp konsekvenser av resursfördelningsmodellen (inklusive SALSA-tillägg och tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att resurser fördelas utifrån barn och elevers förutsättningar och behov samt att alla skolor har tillräckliga resurser för att ge alla elever särskilt stöd enligt skollagens krav.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser över vilken effekt extra anpassningar och särskilt stöd har på elevernas måluppfyllelse.
- ▶ Säkerställa att utredningar av skolfrånvaro genomförs skyndsamt och rapporteras till huvudmannen (även då frånvaron understiger 30 procent) samt att åtgärder sätts in och följs upp.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen ansvarar nämnderna för att tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär vidare att huvudmän, förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Av skollagen framgår också att en viktig del av kvalitetsarbetet på enhetsnivå är att det bedrivs tillsammans med personal, barn och elever samt vårdnadshavare. Det måste därför finnas organisation och resurser som underlättar utvecklingsarbetet både på huvudmannanivå och på enhetsnivå.

Arbetet med systematiskt kvalitetsarbete är kopplat till olika ansvarsnivåer och berör både huvudmän, rektorer, lärare och övrig personal. Att arbetet är fördelat på flera aktörer ställer krav på organisation och styrning.

Revisionen i Strängnäs kommun genomförde 2021 en granskning avseende arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Granskningen fokuserade på grundskolan och i granskningsrapporten lämnades följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- ▶ Utvärdera resursfördelningsmodellen (inklusive modellen och tilldelningen för tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att samtliga enheter har tillräckliga resurser för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd.
- ▶ Följa upp de stödbehov som finns på samtliga skolor, häri också hur många åtgärdsprogram som upprättas och om det svarar mot de behov som finns.
- ▶ Vid behov revidera rutiner för elever i behov av särskilt stöd, och därefter säkerställa att alla skolor arbetar enligt dessa och har förutsättningar att bedriva ett tillräckligt arbete.
- ▶ Säkerställa att det finns tydliga rutiner kring frånvarouppföljning, samt att frånvaro följs upp av nämnden.

Kommunrevisionen har mot bakgrund av ovanstående samt utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att det är väsentligt att granska om barn- och utbildningsnämnden följer skollagens bestämmelser om ett systematiskt kvalitetsarbete för grundskolan.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen har syftat till att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan. I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet genomförs på ett tillfredsställande sätt, på såväl enhetsnivå som övergripande?
  - ▶ Återrapporteras kvalitetsarbetet i tillräcklig omfattning till nämnden?
- ▶ Identifierar nämnden utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar?
  - ▶ Sker analys och åtgärder kring elever som inte klarar målen i ett eller flera ämnen?
- ▶ Har nämnden vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån rekommendationerna i granskningsrapport 2021 om elever i behov av särskilt stöd?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden december 2022 till mars 2023. Granskningen har grundats på dokumentstudier, bland annat enheternas och förvaltningens dokumenterade kvalitetsarbete. Intervjuer har genomförts med nämndens presidium, förvaltningsledningen samt ett urval av rektorer på kommunens grundskolor. Ett urval av övrig personal, såsom nyckelpersoner på förvaltningen och inom elevhälsan, har också intervjuats. För fullständig källförteckning över dokument och intervjuade, se avsnitt 6.

Granskningen omfattar de kommunala grundskolorna. Om det inte uttryckligen i texten framgår att så väl fristående som kommunala skolor avses så är det de kommunala grundskolorna i Strängnäs kommun som vi i rapporten syftar på.

Rapporten är översänd till samtliga intervjuade för sakgranskning avseende rapportens fakta.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier. För att läsa mer om revisionskriterierna, se bilaga 1.

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Skollagen (2010:800)
- ▶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet (2012)
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer

3. Systematiskt kvalitetsarbete

Detta avsnitt ämnar besvara om nämnden har säkerställt att kvalitetsarbetet har genomförts på ett tillfredsställande sätt på såväl enhetsnivå som övergripande, samt om kvalitetsarbetet återrapporteras i tillräcklig omfattning till nämnden.

Vidare besvaras om nämnden identifierar utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar.

Avsnittet tar även ställning till om nämnden har vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån följande rekommendation som lämnades i granskningsrapporten från 2021 om elever i behov av särskilt stöd:

- ▶ Utvärdera resursfördelningsmodellen (inklusive modellen och tilldelningen för tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att samtliga enheter har tillräckliga resurser för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd.

Revisionskriterier

Kommunallagen tydliggör nämndens ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges styr signaler samt gällande föreskrifter för verksamheten (6 kap. 6 §). Föreskrifter för skolverksamheten och inte minst det systematiska kvalitetsarbetet tydliggörs bland annat i skollagen. Det åligger varje huvudman följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3-6 §).

Av Skolverkets allmänna råd framgår att det är huvudmannen som ska klargöra hur arbetet ska bedrivas. Respektive huvudman och skolenhet ska hitta former och rutiner för kvalitetsarbetet. Enligt kommunallagen är det nämndens ansvar att inom sitt verksamhetsområde säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Kommuner ska, enligt Skollagen, fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Samma krav finns på rektorn, att inom skolan fördela resurser utifrån barn och elevers olika förutsättningar och behov (2 kap. 8b §). Vidare anges i 8 kap. 23 § att tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.

3.1. Iakttagelser

3.1.1. Organisation

I kommunen finns sju kommunala grundskolor med totalt omkring 2 500 elever. Av dessa har två skolenheter årskurs F-3, två enheter årskurs F-6, en skolenhet har årskurs 4-9 och två skolenheter årskurs F-9. Därtill har kommunen en resursskola

och en grundsärskola. Utbildningskontoret har en central elevhälsa (beskrivs mer ingående i avsnitt 4.1.1).

I de kommunala grundskolorna i Strängnäs fanns ca 194 lärare under läsåret 2021/2022. Enligt Skolverkets personalstatistik har 80,5 procent av lärarna i de kommunala grundskolorna i kommunen en pedagogisk högskoleexamen (84,8 procent i riket).

Vid intervjuer framkommer att nästan hälften av grundskolorna som finns i kommunen är fristående huvudmän (sex skolenheter). Statistik från Skolverket visar att 43 procent av grundskoleleverna i kommunen går i en fristående skola vilket är långt över genomsnittet i riket, som ligger på 16 procent. Detta lyfts på olika sätt fram i så väl intervjuer som vid sakgranskningen som en faktor som på olika sätt påverkar elevsammansättningen på de kommunala grundskolorna.

Barn- och utbildningskontoret bistår de kommunala grundskolorna med elevhälsa som är centralt organiserad och finansierad och består av skolsköterskor, specialpedagoger, skolpsykologer och skolläkare. Varje skolenhet svarar för att anställa egna kuratorer, men den centrala elevhälsan har även en centralt anställd kurator som jobbar med den systematiska uppföljningen samt skolfrånvaro.

Den centrala elevhälsan är tredelad i den *medicinska insatsen*, dit skolsköterskor och skolläkare ingår, *beredningsgruppen* i utbildningskontoret som bereder ärenden och består av bland annat specialpedagoger och skolpsykologer, samt *ungdomsmottagning* som är ett delat huvudmannaskap för kommunen med Region Sörmland. Vid intervjuer med rektorerna framkommer att de upplever att det finns tillräckliga elevhälsoresurser och att den centrala elevhälsan fungerar väl. Däremot upplever en skolenhet att det inte finns tillräckligt med skolsköterskor, men känner till att fler planeras att rekryteras.

3.1.2. Mål

I kommunens dokument *Skolutvecklingsprogram 2023* som är framtaget och beslutat 2016, framkommer att syftet med programmet är att ge grundskolan förutsättningar att bygga upp långsiktiga och hållbara strukturer för att nå läroplanens mål. Programmet är i fyra delar: 1) kunskaper och lärande, 2) trygghet och stöd, 3) attraktiv arbetsgivare och 4) förutsättningar. Fokus ligger på att arbeta med kunskapsresultatet och likvärdighet mellan skolorna. Vid intervjuer framträder ingen tydlig bild av programmet status eller påverkan på verksamheten idag.

Den årlig styrningen sker genom att kommunfullmäktige i Strängnäs kommun har sammanställt mål utifrån perspektiven *invånare*, *samhälle*, *medarbetare* och *ekonomi*. Barn- och utbildningsnämnden har i sin tur satt följande nämndmål utifrån varje perspektiv:

Perspektiv	Nämndmål
Invånare	Gymnasiebehörigheten ökar
	Gymnasiets examensgrad ökar

	<i>Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter</i>
Samhälle	<i>Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling</i>
Medarbetare	<i>Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö</i> <i>Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter</i>
Ekonomi	<i>Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21</i>

Förvaltningen tar även fram en kontorsplan varje år. Jämfört med verksamhetsplanen är kontorsplanen mer konkret och anger vilka insatser som ska göras för att bidra till att nämndens mål nås. Nämnden tar inte del av eller får någon återkoppling avseende kontorsplanen. Vidare framgår att en central barn- och elevhälsoplan är under framtagande, vilken kan liknas vid skolornas arbetsplaner. För elevhälsans medicinska del¹ (EMI) finns en egen verksamhetsplan som årligen revideras.

Strängnäs kommun ingår sedan ett par år tillbaka i skolutvecklingsprogrammet "Samverkan för bästa skola" i regi av Skolverket. Programmet bygger på att Skolverket genom dialog och stöd stöttar huvudmän vars skolor har låga kunskapsresultat och som bedöms ha svåra förutsättningar att förbättra elevernas resultat på egen hand. Vid intervju beskrivs deltagandet i programmet som positivt men att det prioriterats ner under pandemin. Nu sker dock en nystart och nämnden får återkopplingar kring vad som görs inom ramen för samverkan.

3.1.3. Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmanna- och enhetsnivå

Huvudmannanivå

För barn- och utbildningsnämndens utbildningskontor finns ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet samt en tidplan för arbetet (se bilaga 2). I årshjulet framgår vilka ärenden som nämnden under ett år tar del av avseende styrning och uppföljning.

Huvudmannans verksamhetsplan innehåller beskrivningar av nämndens uppdrag och mål, händelser, budget, konkurrens- och internkontrollplan. I verksamhetsplanen för 2022-2024 samt för 2023-2025 framkommer tre internkontrollpunkter: 1) närvaro, 2) diskriminering och kränkande behandling, och 3) särskilt stöd. Punkterna följs upp i delårsrapporterna, och slutligen i årsrapporten där en utvärdering görs.

Huvudmannans uppföljning av kvalitetsarbetet sker tre gånger om året, i samband med de två delårsrapporterna och i årsrapporten. Varje uppföljning utgår från ett prioriterat utvecklingsområde/läroplansområde:

¹ Elevhälsans medicinska del omfattar skolsköterskor, skolläkare och till viss del skolpsykologer.

- ▶ Normer, värden och inflytande (delårsrapport 1)
- ▶ Kunskap, utveckling och lärande (delårsrapport 2)
- ▶ Övergång, samverkan och omvärld (helårsrapport)

Nämndens delårsrapporter är strukturerade utifrån kommunens fyra perspektiv där nämndmålen följs upp och bedöms. Därtill görs i samband med del- och helårsrapporten en sammanställning av enheternas arbetet och måluppfyllelse inom läroplansområdena ovan. Uppställningen är strukturerad i tre delar, verksamhet personal och ekonomi. Inom varje del får respektive skola beskriva och kommentera ett antal olika rubriker (till exempel ande legitimerade lärare, betygsprognos eller vilka insatser som gjorts för att öka elevernas delaktighet).

Vi har tagit del av uppföljningen från den 7 december 2022 som visar en skriftlig läroplansuppföljning av varje skolenhet inom området Övergång, samverkan och omvärld. När grundskolechefen får in alla skolenheters delar gör hen en samlad analys som sedan går vidare till nämnden i form av själva delår-/årsrapporten. Vi noterar särskilt i rapporten från december att en skola under ekonomi skriver att de "Uppfyller inte skollagens alla delar - särskilt stöd, trygghet och studiero, kapitel 1 och 2." Eftersom årsrapporten för 2022 inte var klar vid granskningen kan vi inte kontrollera om denna information förs vidare till nämnden.

Vid intervju framkommer vidare att huvudmannen genomför andra uppföljningar varje termin då man fokuserar på något område, t.ex. skolfrånvaro. Regelbundenheten eller strukturen på dessa finns dock inte dokumenterat.

Enligt uppgift upprättar den centrala elevhälsan inte en egen kvalitetsrapport i form av verksamhets- eller arbetsplan, men en kontorsplan för elevhälsan ska vara under framtagande.

Enhetsnivå

För varje skola finns en så kallad arbetsplan med följande struktur som följer läsårets olika faser:

1. *Var är vi?*
2. *Vart ska vi?*
3. *Hur gör vi?*
4. *Hur blev det?*

Arbetsplanerna ska utvärderas i juni och sedan vara helt klara i september, efter läsårets slut (fas 4 "Hur blev det?"). I skolenheternas arbetsplaner för läsåret 2021/2022 och även 2022/2023 framkommer de prioriterade utvecklingsområdena/läroplansområdena som följs upp vid de tre uppföljningarna under året som huvudmannen tar del av. I arbetsplanerna kan vi se att skolenheterna har dragit slutsatser från uppföljningen av läroplansområdena. Vid granskning av de intervjuade skolenheternas arbetsplan för läsåret 2021/2022 har vi dock upptäckt att enbart en skola har en dokumenterad uppföljning av det gångna läsåret under

den fjärde fasen "Hur blev det?". Övriga planer är tomma inom denna del, det vill säga någon dokumenterad skriftlig uppföljning finns inte.

Vid intervju med rektorerna framkommer att arbetsplanerna tas fram utifrån tre centrala områden: 1) läsförståelse, 2) trygghet och studiero (inkl. skolfrånvaro), samt 3) undervisningsutveckling. Dessa beskrivs stämma in väl i verksamhetens behov. I skolenheternas arbetsplaner för läsåret 2021/2022 samt 2022/2023 nämns inte dessa områden, men skolenheterna berör dem i huvudmannens sammanställningar på olika sätt.

De prioriterade utvecklingsområdena/läroplansområdena som enheterna utvärderar i sina arbetsplaner följs inte upp och utvärderas inte tydligt i huvudmannens årsrapport för 2021.

Vid intervju framkommer att nämnden i liten utsträckning har kontakt direkt med skolenheterna.

3.1.4. Elevernas målpuppfyllelse

Barn- och utbildningsnämnden har enbart ett mål som de följer upp som rör kunskapsuppdraget. Kunskapsresultaten redovisas i årsrapporten enbart i form av gymnasiebehörighet för innevarande år och jämförelse görs enbart med föregående år. Det går inte heller att exempelvis följa kunskapsutvecklingen för en viss elevgrupp (att man följer betygsutvecklingen under grundskolans senare år för alla elever förda ett visst år), resultaten på nationella prov vs. betyg eller en utveckling som sträcker sig längre än ett år tillbaka i tiden. Vidare redovisas inte exempelvis meritvärden eller andel med godkända betyg i alla ämnen.

Av tabellen nedan framgår att andelen elever i kommunen som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 är 56 procent, vilket är 16 procentenheter lägre än riksgenomsnittet. Utifrån Skolverkets statistik är Paulinska skolan den skola som har lägst målpuppfyllelse, där mindre än hälften av alla elever i årskurs 6 uppfyller kunskapskraven i alla ämnen. Andelen som uppnått kunskapskraven i de kommunala grundskolorna skiljer sig stort, vilket syns i tabellen nedan.

Kunskapsresultat åk 6 - kommunal huvudman, läsåret 2021/2022

	Antal elever	Andel procent som uppnått kunskapskraven i alla ämnen
Riket ²	122 975	72,4
Strängnäs kommun	238	56,3

² Statistik för riket avser samtliga huvudmän.

Karinslundsskolan	23	.. ³
Mariefreds skola	68	64,7
Paulinska skolan	79	48,1
Stallarholmsskolan	21	~100 ⁴
Åkerskolan	43	69,8

Källa: Skolverket. Statistikrapport: Terminsbetyg åk 6, andel som uppnått kunskapskraven - läsåret 2021/2022.

Andel procent elever i årskurs 9 som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen är 18 procentenheter lägre än riksgenomsnittet. Skillnaderna mellan kommunens skolor är stora, drygt 20 procentenheter. Andelen behöriga till ett yrkesprogram ligger cirka 10 procentenheter under rikssnittet men skillnaderna inom kommunen är mindre här jämfört med andel med godkänt i alla ämnen. Även genomsnittligt meritvärde är lägre än rikssnittet.

Kunskapsresultat åk 9 - kommunal huvudman, läsåret 2021/2022

	Antal elever	Andel (procent) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Andel (procent) behöriga till yrkesprogram	Genomsnittligt meritvärde
Riket	95 920	71,9	83,3	224,2
Strängnäs kommun	288	53,1	72,2	200,0
Mariefreds skola	108	48,1	72,2	189,7
Paulinska skolan	132	62,9	71,2	209,5
Åkerskolan	47	38,3	74,5	198,1

Källa: Skolverket. Statistikrapport: Slutbetyg åk 9 - läsåret 2021/2022.

Tabellen nedan visar en negativ utveckling av andel procent elever i årskurs 9 som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen sedan läsåret 2019/2020. Kommunen

³ Om en resultatuppgift baseras på färre än tio elever dubbelprickas den av sekretesskäl. Om enbart en av andelsuppgifterna baseras på färre än tio elever prickas även den andelsuppgift som baseras på näst lägst antal elever. Detta för att det inte ska vara möjligt att räkna fram ett värde utifrån övriga värden.

⁴ Om antalet som ej uppnått kunskapskraven (A-E) är färre än 5 elever, så visas andelen som uppnått A-E som ~100.

visar även ett sämre resultat än rikssnittet sedan läsåret 2018/2019. Värt att poängtera är att skillnaden mellan kommunen och rikssnittet även har ökat avsevärt sedan läsåret 2019/2020 (från 10,8 till 18,8 procentenheter läsåret 2021/2022). Gällande andel elever som är behöriga till yrkesprogram ligger kommunen under rikssnittet sedan läsåret 2018/2019. Även här ser vi en ökning av skillnaden mellan kommunen och rikssnittet sedan läsåret 2019/2020 (från 4,9 till 11,1 procentenheter läsåret 2021/2022).

Andel (procent) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen i åk 9 - kommunal huvudman

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Riket	73,4	73,9	74	71,9
Strängnäs kommun	59,1	63,1	54,8	53,1
Skillnad	-14,3	-10,8	-19,2	-18,8

Källa: Skolverket. Statistikrapport: Slutbetyg åk 9 - läsåret 2020/2021, 2019/2020 och 2018/2019.

Andel (procent) behöriga till yrkesprogram i åk 9 - kommunal huvudman

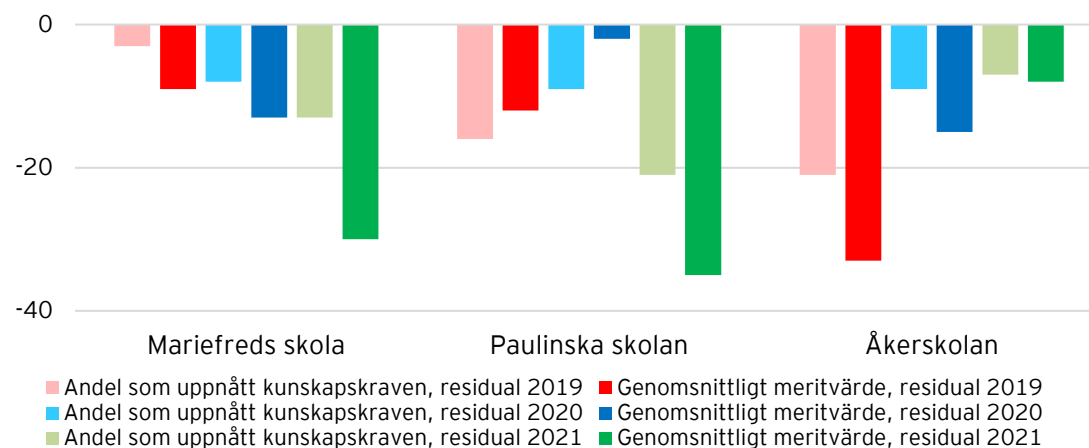
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Riket	82,5	84	84,6	83,3
Strängnäs kommun	78,2	79,1	71,7	72,2
Skillnad	-4,3	-4,9	-12,9	-11,1

Källa: Skolverket. Statistikrapport: Slutbetyg åk 9 - läsåret 2020/2021, 2019/2020 och 2018/2019.

Skolverket har ett analysverktyg, SALSA, för att mäta skolors resultat, där hänsyn även tas till ett antal bakgrundsfaktorer som har betydelse för betygsresultatet⁵. Analysverktyget genererar ett beräknat betygsvärde utifrån rådande bakgrundsfaktorer. Skillnaden mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet kallas residual och syns i diagrammet nedan. Positiva värden innebär att eleverna presterar bättre än det modellberäknade värdet och omvänt visar negativa värden att skolans elever presterar sämre än det modellberäknade värdet.

⁵ Faktorerna utgörs av föräldrars utbildningsnivå, andelen nyinvandrade elever och andel pojkar

SALSA-värden, skillnad (residual) andel procent som uppnått kunskapskraven och genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 år 2019-2021

Källa: Skolverkets databas.

Samtliga skolor visar negativ residual sedan 2019 avseende måluppfyllelse och genomsnittligt meritvärde i årskurs 9. Den högsta negativa avvikelser sedan 2019 är Paulinska skolan som visar en försämrade utveckling sedan 2019. Åkerskolan visar på en förbättring sedan 2019, både avseende kunskapskraven och meritvärden, men har fortfarande en negativ residual (det vill säga att de presterar sämre än det modellberäknade, förväntade värdet).

Som synes ovan är statistiken ovan till stor del hämtad från Skolverkets databas. I den delårsrapport som enligt årshylen ska fokusera på kunskaper, utveckling och lärande redovisas enbart en tabell avseende grundskolans kunskapsresultat och det är en uppföljning av målet om fler behöriga till yrkesprogrammen. Denna redovisas för totalt två år och med en uppdelning på pojkar och flickor samt de tre kommunala högstadieskolorna.

3.1.5. Resursfördelning

Skolverkets statistik visar att kommunens genomsnittskostnad per grundskoleelev år 2022 var 127 600 kronor, vilket är något högre än genomsnittskostnaden i Södermanlands län (125 400 kronor) och i riket (121 800 kronor).

Kommunens resursfördelningsmodell består av följande delar:

- ▶ Grundbelopp
  - ▶ Grunddel
  - ▶ Strukturdel
- ▶ Tilläggsbelopp
- ▶ Kommungemensamma kostnader

Principerna för resursfördelningen finns återgivna i ett styrdokument beslutat av nämnden i oktober 2022. Dokumentet kompletteras med aktuella volymer och

belopp i barn- och utbildningsnämndens årliga beslut om budget och resursfördelning. Grunder anges att:

- ▶ En enhet som enbart erhåller grunddelen i grundbeloppet ska kunna bedriva en verksamhet med de krav som författningarna ställer. Grunddelen i grundbeloppet ska ge enheter förutsättningar att leda och stimulera barn och elever att utvecklas så långt som möjligt
- ▶ Modellen ska vara transparent.

Strukturdelen ska kompensera för barns och elevers olika förutsättningar och behov och fördelas utifrån socioekonomisk viktning.

Vid intervju framkommer att strukturdelen motsvarar nio procent av nämndens budget (av huvudmannen också kallad *SALSA-fördelning*). Det framgår att nämnden tidigare år fördelade sex-sju procent av budgeten till skolenheterna utifrån socioekonomiska faktorer, men att de senare ansåg att det var för lågt. Det finns ingen tydlig motivering till hur man kommit fram till hur stor del av budgeten som ska fördelas enligt SALSA-fördelningen. År 2022 uppgick SALSA-fördelningen sammanlagt till 45,3 miljoner kronor. Vid intervju nämns att ca 92 procent av SALSA-fördelningen tillfaller de kommunala skolorna medan ca åtta procent går till de fristående huvudmännen. För 2022 har ca fem miljoner kronor av potten gått till de fristående skolenheterna.

SALSA-fördelningen utgår från SALSA-värde vilka är statistisk som beställs från SCB och avser den socioekonomiska statusen hos elever och vårdnadshavare på en skola.

Socioekonomiskt index och SALSA-fördelning per grundskola

	Antal elever	Socioek. index (Kommunens SALSA-värde)	Index likvärdig skola ⁶ (Skolverket)	Faktisk fördelning (kr) (SALSA-fördelning)
Finningskolan, F-3	354	12,62	93,4	2 693 618
Karinslundsskolan, F-6	176	27,29	243,6	4 233 713
Mariefreds skola, F-9	766	11,83	89,4	4 631 342
Paulinska skolan, 4-9	565	20,43	157,5	12 614 526
Stallarholmsskolan, F-6	258	10,99	83,1	1 177 741
Vasaskolan, F-3	270	17,55	146,4	4 917 782
Åkerskolan, F-9	442	14,94	103,3	5 621 170

Källa: Huvudmannens SALSA-värde per skolenhet för budget 2022 som ligger till grund för beräkning av SALSA-tilldelning.

Vid intervjuer framkommer att alla rektorer under 2022 fick skriva en utvärdering av hur skolenheterna använder sig av SALSA-fördelningen och vilka insatser som pengarna har möjliggjort. De underlag som inkom från rektorerna var i varierad form och uppgavs inte innehålla de preciseringar som efterfrågats. Uppföljningen försvårades av att kommunen infört en helt ny kontoplan. Vidare nämns att de planerar att följa upp årets effekter på ett annat och förhoppningsvis tydligare sätt.

Tilläggsbeloppen avser kostnader för extraordinärt stöd, modersmålsundervisning och lovskola. Enligt skollagens 8 kap. 23 § ska beloppet bestämmas på individnivå utifrån elevens behov och ska även följas upp på individnivå. I en uppföljning av tilläggsbeloppen från juni 2022 framgår att den totala summan för tilläggsbeloppen ökat kraftigt under de senaste åren. Läsåret 2022/2023 är den totala ramen för tilläggsbelopp ca 23,6 miljoner kronor för förskolan och grundskolan. Ca 11,3 miljoner kronor hade fördelats till grundskolan under första halvåret 2022 och ca 6,6 miljoner kronor till förskolorna.

Vidare gäller de kungemensamma kostnaderna för folkbokförda barn och elever i kommunen där fördelningen sker via anslag. Dessa kostnader avser bland

⁶ Ett annat sätt att beskriva den socioekonomiska bakgrunden hos enheterna är att visa på det indexvärde som skolan får av Skolverket i framräkningen av statsbidraget för likvärdig skola. Indexet är konstruerat så att en skola med förutsättningar i nivå med rikssnittet har värdet 100 och skolor med ett värde under 100 har bättre socioekonomiska förutsättningar jämfört med rikssnittet. Indexvärdet bygger på en modell som tar hänsyn till de faktorer som påverkar sannolikheten att en elev blir behörig till ett nationellt program i gymnasieskolan. Modellen inkluderar åtta variabler, bland annat vårdnadshavarnas utbildningsnivå och inkomstnivå, året när eleven invandrade till Sverige och elevens kön.

annat nämnd och förvaltning, delar av barn- och elevhälsa, skolskjuts och familjecentral.

Kommunen har vidare fått ca 18 miljoner kronor i statsbidrag för likvärdig skola. Bidraget har nyttjats inom förvaltningen för att bland annat tillsätta funktioner inom den centrala elevhälsan, en övergripande studie- och yrkesvägledare, specialresurser samt för insatser efter pandemin och för att arbeta med likvärdighet inom kommunen. En övervägande del av statsbidraget uppges dock vara fördelat till rektorerna för insatser på enhetsnivå.

3.2. Bedömning

Det är vår sammanfattande bedömning att nämnden delvis har säkerställt ett ändamålsenligt kvalitetsarbete. Vi grundar vår bedömning på att det finns ett årshjul med rapportering till nämnden kontinuerligt under året i form av två delårsrapporter och en årsrapport, men att dessa inte i tillräcklig utsträckning ger nämnden en allsidig bild av måluppfyllelsen i grundskolan, fram för allt när det gäller kunskaper, utveckling och lärande. Att olika delar av det nationella uppdraget redovisas, även avseende exempelvis normer och värden, samverkan samt omvärld bedöms dock som positivt.

Som konstaterats ovan har nämnden enbart satt ett mål kring elevernas kunskaper som de följer upp regelbundet inom ramen för delårs- och årsrapporterna. Med tanke på de svaga kunskapsresultaten i kommunen är vår bedömning att nämnden behöver ta del av en mer utvecklad redovisning och framförallt analys av kunskapsresultaten än vad som sker idag. Vid intervjuer och vid sakgranskningen framkommer att flera intervjuade upplever att elevsammansättningen och i förlängningen måluppfyllelsen på de kommunala grundskolorna påverkas starkt av att drygt 40 procent av eleverna i kommunen går i skola hos fristående huvudmän. Vår bedömning är att detta faktum stärker argumentationen kring att nämnden behöver ta del av en utvecklad redovisning och analys där nämnden själva kan identifiera relevanta jämförelser eller på annat sätt utveckla uppföljningen för att få en djupare bild av resultatet i de kommunala grundskolorna.

Det är vår sammanfattande bedömning att nämnden delvis identifierar utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar. Vi grundar vår bedömning på att det inte finns en tydlig röd tråd mellan de resultat som verksamheten uppvisar och de kommungemensamma utvecklingsområdena (läsförståelse, undervisningsutveckling samt trygghet och studiero). Vi delar bilden av att detta är viktiga områden och att de påverkar måluppfyllelsen men de återfinns inte på ett tydligt sätt i den kommungemensamma dokumentationen, som istället pekar ut åtgärden "Huvudmannanivån ska arbeta närmare enhetsnivån för att upprätthålla ett fortsatt fokus på resultatuppföljning" som en åtgärd i förhållande till de låga kunskapsresultaten. För föregående läsår är det dessutom bara en av de tre enheternas som ingår in intervjuurvalet som över huvud taget fyllt i en uppföljning av sin plan under rubriken "Hur blev det?".

Vi bedömer att nämnden inte vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån 2021 års rekommendation om att *"Utvärdera resursfördelningsmodellen (inklusive modellen och tilldelningen för tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att samtliga enheter har tillräckliga resurser för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd."* Vi grundar vår bedömning på att nämnden efterfrågat en uppföljning men att det inte finns en dokumenterad uppföljning att ta del av då det som inkom från rektorerna inte motsvarade de preciseringar som nämnden efterfrågat. Vidare noteras att det nu avsätts betydligt mer resurser för tilläggsbelopp till elever i behov av extra ordinära stödinsatser. Vi noterar dock att det fortfarande finns enheter som skriver att de inte uppfyller inte skollagens alla delar - särskilt stöd, trygghet och studiero - vilket självklart bedöms som allvarligt. Oavsett hur resursfördelningsmodellen utformas bedömer vi att resursfördelningen behöver följas upp av nämnden. Slutligen vill vi påminna om att skolan måste sätta in det stöd som eleven har behov av oavsett om tilläggsbelopp beviljas eller inte.

4. Analys och åtgärder

Avsnittet tar även ställning till om nämnden har vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån följande rekommendationer som lämnades i granskningsrapporten från 2021 om elever i behov av särskilt stöd:

- ▶ Följa upp de stödbehov som finns på samtliga skolor, häri också hur många åtgärdsprogram som upprättas och om det svarar mot de behov som finns.
- ▶ Vid behov revidera rutiner för elever i behov av särskilt stöd, och därefter säkerställa att alla skolor arbetar enligt dessa och har förutsättningar att bedriva ett tillräckligt arbete.
- ▶ Säkerställa att det finns tydliga rutiner kring frånvarouppföljning, samt att frånvaro följs upp av nämnden.

Under detta avsnitt, kopplat till arbetet med särskilt stöd, besvarar vi också delfrågan om det sker analys och åtgärder kring elever som inte klarar målen i ett eller flera ämnen.

Revisionskriterier

Av skollagen (3 kap.) framgår att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som behövs för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I skollagen anges två former av stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd. Stödinsatserna ges när det kan befaras att en elev inte kommer att nå kunskapskraven.

I skollagen 7 kap. 19a § anges att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds och snarast anmäls till huvudmannen.

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Särskilt stöd

Vid intervju framkommer att rutiner för elever i behov av särskilt stöd hanteras genom en central process (se processkarta om elevhälsogång i bilaga 3). Om en elev riskerar att inte uppnå kunskapskraven beskrivs kartläggningmaterialet vara en viktig del i arbetet, men vid intervju uppges att det finns vissa lärare som inte har en klar bild av processen. Vidare nämner förvaltningsledningen att de inte ser en neddragning på elevhälsoteamen på skolorna, utan snarare att skolorna satsar på sina elevhälsoteam.

Arbetet med särskilt stöd följs upp av huvudmannen i internkontrollplanen och delårsrapporten per augusti 2022. I internkontrollplanen består särskilt stöd av tre kontrollmoment som analyseras och bedöms. Dessa är utredning av eventuella stödinsatser, åtgärdsprogram och anpassad studiegång. I uppföljningen av

internkontrollplanen för 2022 framkommer att alla kontrollmoment påvisar avvikelser. Vad gäller utredning av stödinsatser har Skolinspektionens tillsyn under våren 2022 uppmärksammat att elever har erbjudits stödinsatser utan föregående utredning och centrala barn- och elevhälsan har uppmärksammat brister i kvalitet avseende kartläggning, utredning och bedömning av elever i behov av särskilt stöd. Under 2022 tillsattes därför en arbetsgrupp med uppdrag att kartlägga nuläget samt arbeta fram ett nytt kartläggnings- utrednings- och bedömningsmaterial. Syftet var att höja kvalitén på de pedagogiska kartläggningarna. Arbetet pågick under hela 2022 och implementeringen av det nya kartläggningsmaterialet (kallat PKUB:en, pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning) påbörjades i januari 2023 och ska pågå under resten av året.

Vid intervju med förvaltningsledningen framgår att de inte upplever att alla elever i behov av ett åtgärdsprogram har ett program. Detta hänvisar de till att det finns en osäkerhet och okunskap kring hur processen ska gå till. En arbetsgrupp tillsattes för att arbeta med detta för att identifiera behoven samt inventera vad som fanns och vad som kunde förbättras. Vid intervju beskrivs arbetsgruppen ha gjort ett omfattande arbete med kartläggning och att ta fram material under 2022, som implementerades i januari 2023. Arbetet resulterade i ett underlag för pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning (PKUB). Vidare förmodar förvaltningsledningen att implementeringen kommer att ta sin tid.

4.1.2. Skolfrånvaro

Gällande skolfrånvaro finns två olika styrdokument. Dels en mer kortfattad "Riktlinje för ökad skolnärvaro" från 2019, dels en "Rutin för ökad skolnärvaro i kommunal förskoleklass, grundskola och grundsärskola i Strängnäs kommun" från 2021. Båda dokumenten är beslutade av utbildningschefen.

I riktlinjen finns en beskrivning av skollagen och Skolverkets allmänna råd, information om skolplikten, grundskolans ansvar samt andra informationspunkter som hänvisar till rutinen.

Rutinen består av redovisning av nationella styrdokument, beskrivning av vilken information som ska ut till vårdnadshavarna samt en beskrivning av tillvägagångssätt vid utredning, åtgärder och anmälan av hög skolfrånvaro.

Riktlinje ska syfta till att förebygga, upptäcka och tidigt agera på skolfrånvaro. Detta ska ske genom att:

- ▶ registrera dagligen i systemet Quiculum,
- ▶ rektorn ansvarar för att skolenheten ska ha god kännedom om rutinen,
- ▶ läraren ansvarar för rapporteringen av närvaro och frånvaro,
- ▶ mentorn ansvarar för att göra en uppföljning av frånvaron och veckovis avstämning,
- ▶ vikarierande personal ska kunna göra närvaroregistreringar, samt

- ▶ frånvarouppföljning av rektorn och elevhälsoteamet med regelbundna avstämningar i Quiculum.

I riktlinjen framgår det att skolan ska ha regelbundna avstämningar av frånvaro, två gånger på höstterminen och tre gånger på vårterminen. Vi har även tagit del av huvudmannens processkarta beslutad 2021, för ökad skolnärvaro (se bilaga 3).

I huvudmannens internkontrollplan för åren 2021, 2022 och 2023 framkommer närvaron som ett kontrollmoment. Kontrollmomentet innehåller sannolika risker och konsekvensbedömningar. I samtliga internkontrollplaner har risken om "hemmasittare"⁷ bedömts som allvarlig. I årsuppföljningen av internkontrollplanen för år 2022 framkommer iakttagelser och vidtagna åtgärder under året. Åtgärderna beskrivs bland annat vara att den centrala elevhälsans kurator och ansvarig utredare på förvaltningen fortsatt ska följa upp skolenheternas stödinsatser för elever med problematisk frånvaro. Den interna kontrollen har gjorts genom att granska avidentifierade frånvarorapporter för nio slumpmässigt utvalda elever från tre olika grundskolor. Därtill har samtal genomförts med bland annat den ansvarige utredaren inom förvaltningen samt rektorer.

I skolenheternas arbetsplaner framkommer mål och etablerade arbetssätt för skolenheterna att arbeta med närvaron, men det uppges ingen nulägesanalys eller statistik avseende skolfrånvaron. Istället har vi tagit del av en presentation med frånvarostatistik från april 2022 för samtliga kommunala grundskolor, som har presenterats för nämnden som en del av nämndens allmänna verksamhetsuppföljning. I den har även grundskolorna med högstadielklasser skrivit vilka insatser som planeras för att arbeta vidare med skolfrånvaron. Paulinska skolan som har en avsevärt hög skolfrånvaro (31,7 procent av alla elever, se tabell nedan) har även gjort en analys med förklaringar och funderingar på varför frånvaron ökar kraftigt i högstadiet. De uppger att många fall av problematisk frånvaro bland annat kan bero på elevers hemsituation och ångestproblematik. Vidare menar de i analysen att skolan inte har förmågan att anpassa undervisningen så individuellt som skulle behövas samt att generella anpassningar inte räcker till.

---

⁷ Helt frånvarande elever

Frånvarostatistik från april 2022 för läsåret 2021/2022

	Antal elever	Antal med frånvaro över 30 procent	Antal med frånvaro över 70 procent	Antal med frånvaro över 80 procent	Andel (procent) frånvaro över 30 procent
Finningseskolan, F-3	354	30	- ⁸	-	8,5
Karinslundsskolan, F-6	175	17	-	-	10
Mariefreds skola, F-9	768	51	17	7	10 Övrigt: 3 helt frånv.
Paulinska skolan, 4-9	571	134	35	-	31,7 Övrigt: 12 helt frånv.
Stallarholmsskolan, F-6	252	4	-	-	1,5
Vasaskolan, F-3	285	17	-	-	6
Åkerskolan, F-9	457	54	9	6	15

Källa: Frånvarostatistik (2022-04-26), Strängnäs kommun

Vid intervju framkommer att en enkel kartläggning börjar när en elev har över 10 procent frånvaro. En fördjupad kartläggning görs först när en elevs frånvaro överstiger 30 procent i en tremånadersperiod. Vid 30 procents frånvaro kontaktas den centrala elevhälsan och en anmälan görs till huvudmannen. Vid intervju framkommer att frågeställningarna vid den fördjupade kartläggningen bör revideras då den upplevs inte fungera särskilt bra. Likaså känner de sig förvaltningsledningen inte riktigt nöjda med systemet som inte stödjer dem i uppföljningen av frånvaron. Vidare framkommer att skolenheterna upplever att de ibland eller sällan får återkoppling från huvudmannen avseende de anmälningar om skolfrånvaron, som de gör enligt steg 3 i frånvarotrappan (se bilaga 3).

4.2. Bedömning

Nämnden har inte efterfrågat eller tagit del av ändamålsenliga uppföljningar som visar på analys och åtgärder kring elever som inte klarar målen i ett eller flera ämnen. Skolorna uppger i varierande utsträckning att det genomförs systematiska dokumenterade analyser av exempelvis jämförelser mellan antal elever som inte når målen och antal elever med åtgärdsprogram.

Vi ser positivt på att nämnden inom ramen för intern kontroll under 2022 följt upp arbetet med åtgärdsprogram, men uppföljningen visar på att det i verksamheten förekommer flera brister och otydligheter. Nämnden har inte fattat några särskilda beslut med anledning av uppföljningarna av den interna kontrollen och de brister som uppdagats. Skolorna uppger att de under 2022 påbörjat analyser av betygen

⁸ Uppgift saknas

för elever i årskurs åtta för att se vilka elever som enbart saknar betyg i ett ämne. Vi ser positivt på att sådana analyser görs och att man genom detta kan sätta in stöd för att få dessa elever godkända. Vidare har nya kommungemensamma rutiner utarbetats för kartläggning och pedagogisk utredning och det nya materialet håller nu på att implementeras på skolorna. Inga skolor uppger vid intervjuerna, vilket de gjorde vid förra granskningen, att stöd inte sätts in på grund av resursbrist. Dock förekommer den skrivningen fortfarande i skriftligt material från enheterna som vi tagit del av och problemet bedöms därmed kvarstå. Som konstaterades finns i varierande utsträckning systematiska dokumenterade analyser av exempelvis jämförelser mellan antal elever som inte når målen och antal elever med åtgärdsprogram. Att nämnden inte säkerställt att alla elever får det stöd de har rätt till enligt skollagen bedömer vi som en brist.

Slutligen är vår bedömning att nämnden inte säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner för att rapportera, följa upp och vidta åtgärder vid skolfrånvaro. Skolorna uppger att man först vid 30 procents frånvaro gör en anmälan till huvudmannen. Vi bedömer att detta inte är förenligt med skollagens skrivningar om att längre eller upprepad frånvaro skyndsamt ska utredas och att när en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Vi bedömer att huvudmannen behöver säkerställa att utredningar sker redan när en elev börjar vara frånvarande, även innan frånvaron överstiger 30 procent, och att dessa utredningar anmäls till huvudmannen. Hur rutinerna och riktlinjerna förhåller sig till varandra och hur skolorna ska arbeta med utredning, uppföljning och rapportering bör också förtydligas.

5. Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan i Strängnäs kommun.

Det är vår bedömning att det delvis sker ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och olika faktorer som identifierats i arbete med att öka måluppfyllelsen i Strängnäs kommuns kommunala skolor. På en övergripande nivå sker initiativ för att systematiskt öka kvaliteten i verksamheten exempelvis inom ramen för *Samverkan för bästa skola* och därmed elevernas måluppfyllelse.

Vi bedömer att nämnden under de senaste åren påbörjat ett arbete som på sikt har förutsättningar att öka elevernas måluppfyllelse men de åtgärder som vidtagits hitintills inte haft en tillräcklig effekt på elevernas måluppfyllelse i betydelsen att det är en låg andel elever som är behöriga till nationella gymnasieprogram. Andelen är lägre än riket som helhet, lägre än kommunens eget resultat exempelvis tre år tidigare och lägre än det modellberäknade värdet (som tar hänsyn till elevernas socioekonomiska förutsättningar). Vid intervjuer och vid sakgranskningen framkommer att flera intervjuade upplever att elevsammansättningen och i förlängningen måluppfyllelsen på de kommunala grundskolorna påverkas starkt av att drygt 40 procent av eleverna i kommunen går i skola hos fristående huvudmän. Vår bedömning är att detta faktum stärker argumentationen kring att nämnden behöver ta del av en utvecklad redovisning och analys där nämnden själva kan identifiera relevanta jämförelser eller på annat sätt utveckla uppföljningen för att få en djupare bild av resultatet i de kommunala grundskolorna.

Nämnden behöver utveckla sitt arbete enligt vad som framkommit i denna granskningsrapport samt noga följa att måluppfyllelsen avseende kunskapsuppdraget faktiskt ökar.

Revisionsfråga	Svar
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet genomförs på ett tillfredsställande sätt, på såväl enhetsnivå som övergripande? 	<p>Delvis. Med tanke på de svaga kunskapsresultaten i kommunen är vår bedömning att nämnden behöver ta del av en mer utvecklad redovisning och analys av kunskapsresultaten.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Identifierar nämnden utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar? 	<p>Delvis. Vi bedömer att nämnden behöver fortsätta utveckla sitt arbete utifrån skollagens skrivningar om det systematiska kvalitetsarbetet och säkerställa att det finns en röd tråd såväl mellan huvudmannen och enheternas systematiska kvalitetsarbetet och</p>

	<p>utvecklingsområden, som mellan enheternas arbete från år till år. I dagsläget är vår bedömning att detta brister.</p>
<p>▶ Har nämnden vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån rekommendationerna i granskningsrapport 2021 om elever i behov av särskilt stöd?</p>	<p>Vi bedömer att nämnden inte vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån 2021 års rekommendation om utvärdering av resursfördelningsmodellen och att säkerställa att samtliga enheter har tillräckliga resurser för särskilt stöd. Nämnden har inte genomfört en strukturerad eller dokumenterad uppföljning av hur den socioekonomiska kompensationen används. Vidare noteras att det nu avsätts betydligt mer resurser för tilläggsbelopp till elever i behov av extraordinära stödinsatser. Trots detta förekommer skrivningar om att resurserna inte räcker för att tillgodose skollagens krav.</p> <p>Vidare bedömer vi att det delvis sker en ändamålsenlig uppföljning av arbetet med särskilt stöd. Frågan om varför det finns skolor med låg måluppfyllelse där alla elever som inte når målen inte har ett åtgärdsprogram, vilket konstaterats i den interna kontrollen, behöver riktas särskild uppmärksamhet.</p> <p>Slutligen är vår bedömning att nämnden inte säkerställt att det fullt ut finns ändamålsenliga rutiner för att rapportera, följa upp och vidta åtgärder vid skolfrånvaro.</p>

5.1. Rekommendationer

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas barn- och utbildningsnämnden att:

- ▶ Följa upp konsekvenser av resursfördelningsmodellen (inklusive SALSA-tillägg och tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att resurser fördelas utifrån barn och elevers förutsättningar och behov samt att alla skolor har tillräckliga resurser för att ge alla elever särskilt stöd enligt skollagens krav.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen.

- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser över vilken effekt extra anpassningar och särskilt stöd har på elevernas måluppfyllelse.
- ▶ Säkerställa att utredningar av skolfrånvaro genomförs skyndsamt och rapporteras till huvudmannen (även då frånvaron understiger 30 procent) samt att åtgärder sätts in och följs upp.

Strängnäs den 22 mars 2023

Hanna Ericsson
EY

Medina Sobo
EY

Sara Shamekhi
EY

6. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Barn- och utbildningsnämndens presidium
  - ▶ Ordförande
  - ▶ 2:e vice ordförande
- ▶ Förvaltningsledningen
  - ▶ Förvaltningschef
  - ▶ Grundskolechef
  - ▶ Chef för barn- och elevhälsan
  - ▶ Verksamhetscontroller
- ▶ Rektorer
  - ▶ Finningeskolan
  - ▶ Karinslundsskolan
  - ▶ Paulinska skolan

Analyserade dokument

- ▶ Arbetsplan läsåret 21/22
  - ▶ Finningeskolan
  - ▶ Karinslundsskolan
  - ▶ Paulinska skolan
- ▶ Arbetsplan läsåret 22/23
  - ▶ Finningeskolan
  - ▶ Karinslundsskolan
  - ▶ Paulinska skolan
  - ▶ Stallarholmsskolan
  - ▶ Vasaskolan
- ▶ Delårsrapport 2, 2022
  - ▶ Strängnäs kommun
  - ▶ Barn- och utbildningsnämnden
- ▶ Frånvarostatistik (2022-04-26), Strängnäs kommun
- ▶ Grundskolan, särskolan, fritidshem - ÖSO/ÅR 2022-12-07 (Presentation), Strängnäs kommun
- ▶ Pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning (PKUB), Strängnäs kommun
- ▶ Processkarta för elevhälsogång (2022-03-07) [Bilaga 3]
- ▶ Processkarta för ökad skolnärvaro (2021-09-09) [Bilaga 3]

- ▶ Reglemente för barn- och utbildningsnämnden, Strängnäs kommun
- ▶ Resursfördelning för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde 2022 (2021-12-13) [Dnr BUN/2021:315]
- ▶ Resursfördelning för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde 2023 (2022-10-17) [Dnr BUN/2022:49]
- ▶ Riktlinjer för resursfördelning för barn- och utbildningsnämnden (2021-06-18) [Dnr BUN/2021:306-003]
- ▶ Riktlinjer för resursfördelning för barn- och utbildningsnämnden (2022-10-10) [Dnr BUN/2022:516-003]
- ▶ Rutin för ökad skolnärvaro i kommunal förskoleklass, grundskola och grundsärskola i Strängnäs kommun (2021-09-16)
- ▶ Skolutvecklingsprogram 2023 (2016-12-05) [Dnr BUN/2016:382-011]
- ▶ Tilläggsbelopp 22/23 (Presentation), Strängnäs kommun
- ▶ Verksamhetsplan 2021-2023 för barn- och utbildningsnämnden (2020-10-01) [BUN/2020:2-042], Strängnäs kommun
- ▶ Årshjul "Styrning och uppföljning huvudman, Utbildningskontoret" och tidplan 2023, Strängnäs kommun (2022-12-10)
- ▶ Årsrapport 2021, Barn- och utbildningsnämnden
- ▶ Årsrapport 2022 för barn- och utbildningsnämnden - Internkontroll (2023-01-30) [BUN/2023:1-012], Strängnäs kommun

Bilaga 1. Revisionskriterium

Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap. 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Skollagen (2010:800)

Skollagen säger att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att utifrån egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt. En central del i arbetet med att öka måluppfyllelsen är ett systematiskt kvalitetsarbete i skolan. Av skollagens fjärde kapitel framgår vilka krav som finns på det systematiska kvalitetsarbetet. Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls.

Skollagen reglerar i 4 kap. 2-6 §§ hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivs. Här anges bland annat att:

- ▶ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.
- ▶ Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska även genomföras på skolenhetsnivå.
- ▶ Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs på sådant vis.
- ▶ Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Vidare beskrivs huvudmannens ansvar för att vidta åtgärder vid eventuella brister i verksamheten i 4 kap. 7 §. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Om resurser anges att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Samma krav finns på rektorn, att inom skolan fördela resurser utifrån barn och elevers olika förutsättningar och behov (2 kap. 8b §). Vidare anges i 8 kap. 23 § att tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet (2012)

Allmänna råd är rekommendationer till hur skolor ska tillämpa förordningar och föreskrifter. Råden ska följas om skolan inte handlar på ett annat sätt som gör att kraven i bestämmelserna uppfylls.

Skolan ska kontinuerligt bedriva ett systematiskt och strukturerat kvalitetsarbete med fokus på utveckling. Det är respektive huvudman och skolenhet som ska hitta former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkterna för kvalitetsarbetet är desamma, utvecklingsområden ska identifieras för att nå en ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Det är huvudmannen som ska klargöra hur arbetet ska bedrivas.

Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer

Av barn- och utbildningsnämndens reglemente framgår att nämnden bland annat ska fullgöra kommunens uppgifter som enligt skollag, förordningar och läroplaner.

Kommunfullmäktige i Strängnäs kommun har målen "Demokratien är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling." samt "I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov." Utifrån dessa mål har barn- och utbildningsnämnden satt målen "Gymnasiebehörigheten ökar" samt "Gymnasiets examensgrad ökar."

Bilaga 3. Huvudmannens processkartor

Processkarta - Ökad skolnärvaro

Grundläggande

- Kontakta hemmet
  - Registrera frånvaro
  - Följa upp frånvaro
- Ansvarig: Mentor

Steg 1 *Enkel kartläggning*

- Förslag på åtgärder
  - Kontakt med vårdnadshavare
  - Samtala med eleven
  - Kontakta skolans elevhälsa, skolläkare kan komma att kontaktas via skolsköterska
- Ansvarig: Mentor

Steg 2

- Åtgärder sätts in
  - Dokumentera alla åtgärder och insatser
- Ansvarig: Mentor

Steg 3 *Fördjupad kartläggning*

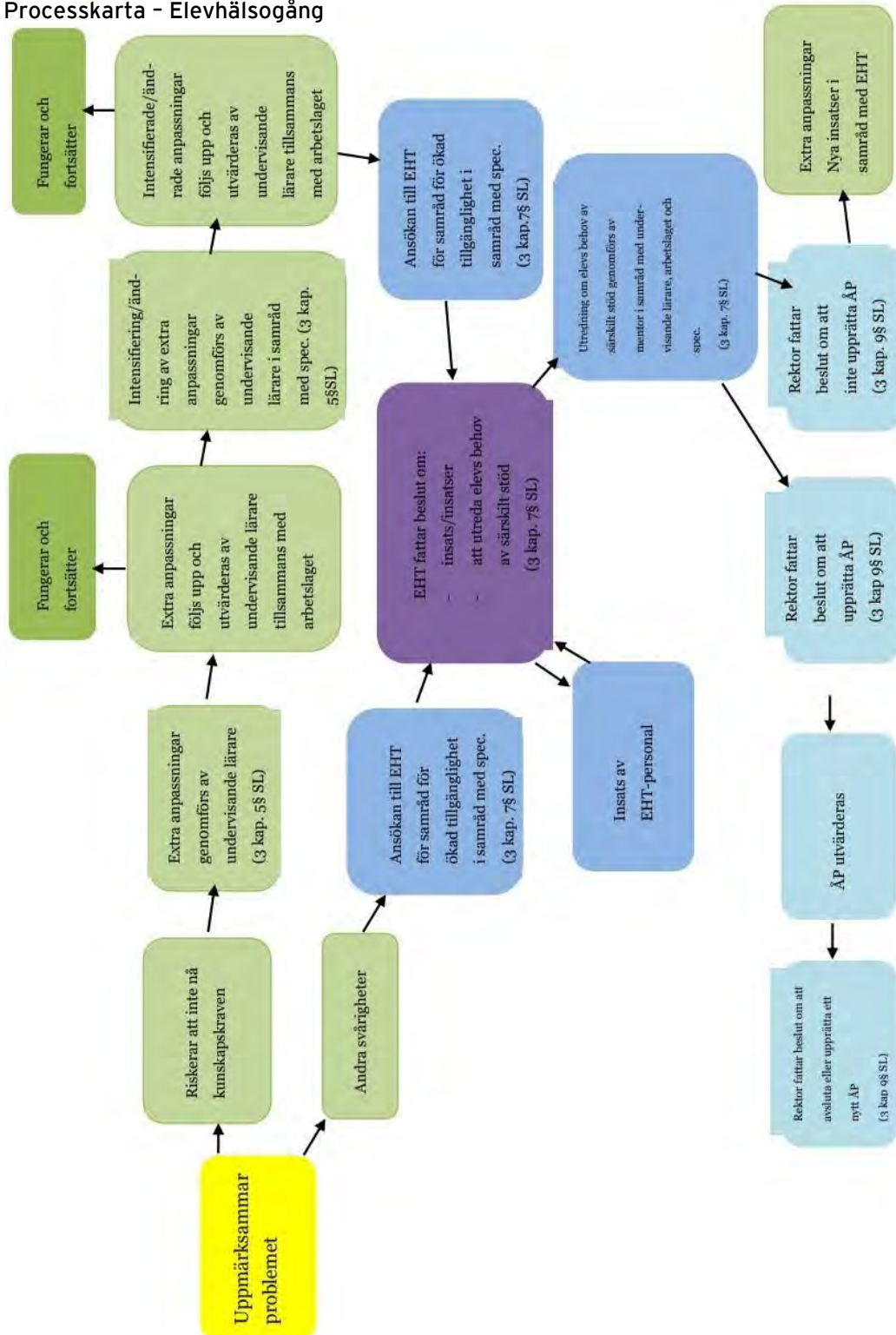
- Kontakta centrala elevhälsan, den centrala kuratorn
  - Boka möte med vårdnadshavare
  - Elev deltar utifrån mognad
  - Enas om ytterligare åtgärder
  - Orosanmälan
  - Anmälan till huvudmannen
- Ansvarig: Rektor

Steg 4

- Vid misstanke om att vårdnadshavare brister i sitt ansvar att skolplikten uppfylls anmäls detta till utbildningskontoret omgående
  - Anmäl direkt till Utbildningskontoret om vårdnadshavare upplevs motarbeta eller brista i sitt ansvar oavsett steg
  - Utbildningskontoret utreder
- Ansvarig: Rektor + tjänsteman på utbildningskontoret

Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen, Strängnäs kommun

Processkarta - Elevhälsogång

Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen, Strängnäs kommun